

Druhny i druhowie!

Realizując postanowienia uchwały XXXVIII Zjazdu ZHP określającej tryb prac nad projektem poprawek do statutu, przedstawiam Wam zestawienie zagadnień, jakie wpłynęły do Komisji Statutowej.

Mam nadzieję, że materiał ten pozwoli na rozpoczęcie ogólnozwiązkowej debaty.

Możliwość wnikliwej i spokojnej analizy zgłoszonych poprawek jest szansą na dobre i merytoryczne przygotowanie delegatów na zjazd, a ponadto pozwoli dużemu gronu instruktorów na wypowiedzenie się co do przyszłego kształtu naszej organizacji.

Zdaję sobie sprawę, że zgłoszone poprawki znajdujące się w załączonym zestawieniu nie zawsze w pełni oddają intencję wnioskodawców, a sporo z nich wymaga wyjaśnień i dłuższej debaty. Jesteśmy gotowi na spotkania w Waszych środowiskach i chętni do udzielania wszelkich wyjaśnień.

Nieprzypadkowo dajemy Wam do dyspozycji zestawienie zagadnień, a nie gotowych projektów uchwał – ponieważ dopiero po ogólnozwiązkowej debacie Komisja Statutowa przygotowuje projekty uchwał pogrupowane w uporządkowane pakiety – tak, by kolejno przyjmowane zmiany zachowywały logiczny porządek zapisów statutowych.

Druhny i Druhowie!

Statut to nasz najważniejszy dokument – od tego, jak przygotowujemy się do debaty nad jego zmianą, będzie być może zależeć dalszy rozwój naszej organizacji.

Nie zmarnujmy szansy, jaką dał nam ostatni zjazd, ustalając taki tryb pracy nad poprawkami do statutu.

Czuwaj!

Przewodniczący Komisji Statutowej

(—) hm. Marian Antonik

PROPOZYCJE ZMIAN W STATUCIE ZHP ZGŁOSZONE DO KOMISJI STATUTOWEJ

(opisane hasłowo – uwaga: należy zapoznać się ze szczegółowymi projektami w załączeniu)

rozdział statutu	paragrafy statutu	istota zmiany	źródło
1	1	Możliwość posiadania osobowości prawnej przez chorągwie i hufce.	zjazdowy 32
2	3	Skreślenie: „ZHP uznaje prawo każdego członka Związku do osobistego wyboru systemu wartości duchowych”.	zjazdowy 42
	4	Zmiana opisu sposobów realizacji celów (rozszerzenie o zapisy wynikające z ustawy o pożytku publicznym).	projekt GK
	6	Zmiana 10 pkt. PH na: „10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, w mowie i uczynkach, nie ulega nałogom”.	zjazdowy 35
3		BRAK ZMIAN	
4	15	Wprowadzenie zgody rodziców na członkostwo w ZHP do 18 zamiast do 16 lat.	projekt GK
	15	Wprowadzenie pojęcia i opisu członkostwa honorowego.	projekt GK
	17	Wprowadzenie zapisu: „Członkami ZHP są: zuchy, harcerze i instruktorzy”.	zjazdowy 24
	21	Likwidacja pojęcia funkcji instruktorskiej, powierzania FI nieinstruktorowi, pełnoletniego opiekuna – to przechodzi do kompetencji GK (§37 ust. 1).	projekt GK
	21	Podział na kadrę instruktorską i wspierającą.	Przewodniczący
	22	Likwidacja zaliczenia służby.	projekt GK
	24	Likwidacja możliwości utraty członkostwa w związku z nieopłaceniem podstawowej składki.	uchwała NSH
	27	Szerszy opis dot. kar i zawieszenia. Wobec wszystkie kary mogą stosować komendanci w przypadku likwidacji sądów harcerskich.	projekt GK
	27	Wydłużenie okresów zatarcia kar oraz czasu od wykluczenia, po którym można starać się o ponowne członkostwo.	uchwała NSH
	28	W odwołaniach od kar zwiększenie roli sądów, zmniejszenie – komendantów (jeżeli zostaną sądy).	uchwała NSH
5	32	Zmniejszenie opisu ruchów programowo-metodycznych.	projekt GK
6	35, 54 i inne	Likwidacja komisji rewizyjnych w hufcach.	projekt GK
		Likwidacja komisji rewizyjnych w hufcach lub dodatkowo prawo powołania KR w hufcach pow. 500/800 członków.	Przewodniczący
	35, 59 i inne	Likwidacja rad chorągwi.	projekt GK i zjazdowy 27
	35, 55, 63, 73 i inne	Likwidacja sądów harcerskich wszystkich szczebli.	projekt GK
		Likwidacja sądów harcerskich wszystkich szczebli – mają to być sądy koleżeńskie (sąd jako ciało doradcze – rekomenduje stanowisko – ale czy opisane w statucie?).	Przewodniczący
	27 (patrz też 51)	Czynne prawo wyborcze – wszyscy instruktorzy.	zjazdowy 31
	37	Do RCh, RN, CKR mogą wejść tylko podharc mistrzowie i harcmistrzowie. W skład Rady Naczelnej nie mogą wchodzić komendanci chorągwi.	Przewodniczący
		Przewodniczącym ZHP może być członek honorowy (opis warunków).	projekt GK
	37	Rozszerzenie katalogu funkcji podlegających limitowi kadencji o członków: GK, CKR, RN, KCh, KRCh.	projekt GK
	37	Likwidacja limitu kadencyjności komendantów hufców i chorągwi.	zjazdowy 39
	37 i 43	Szerszy, precyzyjniejszy opis kadencyjności.	projekt GK
	37 i 43	Różne warianty limitu kadencji w hufcach: 3 x 3 lata, 5 x 2 lata.	Przewodniczący
	44	Inny sposób uzupełniania składu władz w trakcie kadencji: RN, CKR, GK – proponują szefowie tych władz, na poziomie chorągwi – KRCh.	projekt GK
45	Wprowadzenie konieczności uzasadnienia decyzji o zawieszeniu KH lub KCh.	uchwała NSH	

7	48	Delegaci nie są wybierani na zjazdach zwykłych hufca.	zjazdy 23
	48, 52	Zamiast „programu” ma być „strategia” rozwoju hufca.	projekt GK
		Likwidacja programów rozwoju hufca – hufiec ma realizować Strategię ZHP.	zjazdy 40
	48-49	Likwidacja zjazdów sprawozdawczych hufca.	projekt GK
		Coroczna zbiórka hufca dokonuje oceny pracy komendanta i komendy (bez absolutorium).	Przewodniczący
	48, 49, 56	Branie pod uwagę na zjeździe hufca i chorągwi oceny komisji rewizyjnej i komendy nadrzędnej.	zjazdy 41
	51	Czynne prawo wyborcze na zjeździe hufca: drużynowi, przewodniczący kręgów, szczepowi, przewodniczący zespołów programowych hufca.	projekt GK zjazdy 30
		Przewodniczący: drużynowi, szczepowi, komendanci zw. drużyn, KH.	Przewodniczący
	51	Czynnego prawa nie mają pracownicy lub pracownicy poza KCh i Naczelnikiem.	Przewodniczący
51 (i 37)	Czynne prawo wyborcze na zjeździe hufca – wszyscy instruktorzy.	zjazdy 31	
52	KH – maksymalnie 7 osób.	projekt GK	
8	50	RCh wybiera KCh. Wariant – komendanta też.	Przewodniczący
	56	Zamiast programu strategia rozwoju chorągwi.	projekt GK
	58	W zjeździe chorągwi uczestniczą też przew. RCh i przew. KRCh, nie uczestniczą członkowie KCh.	Przewodniczący
	58	Likwidacja programów rozwoju chorągwi – chorągiew ma realizować Strategię ZHP.	zjazdy 40
	58	Zachowanie ważności mandatów na zjazd chorągwi do zjazdu zwykłego.	zjazdy 34
	60	KCh – maksymalnie 9 osób.	projekt GK
	60	KCh przyjmuje kierunki pracy chorągwi.	projekt GK
	62	Inny opis zadań KRCh – przejmuje obowiązki RCh.	projekt GK
	59 i 62	Różne warianty oceny KCh (z udziałem RCh i KRCh).	Przewodniczący
	56,57	Wprowadzenie brania pod uwagę na zjeździe chorągwi, oceny komisji rewizyjnej i jednostki nadrzędnej.	Zjazdy 41
	59-61	Szczegółowe propozycje kompetencji władz chorągwi.	Przewodniczący
	59	Wzmocnienie rad chorągwi.	zjazdy 28
9	65	RN wybiera GK-ę. Wariant – Naczelnika też.	Przewodniczący
	66	W zjeździe ZHP uczestniczy też przewodniczący CKR, nie uczestniczą członkowie GK.	Przewodniczący
	66 i 56	Delegatów na zjazd ZHP wybierają zjazdy chorągwi.	zjazdy 33
	67-68	Zmiana opisu składu RN – precyzyjne uzależnienie liczby członków od liczebności chorągwi (dwa warianty).	projekt GK
	67	Inny sposób wyboru RN – „lista krajowa”.	Przewodniczący
	67	RN nie dokonuje corocznej oceny GK, nie może wygasić mandatu członka GK.	projekt GK
	70	GK – maksymalnie 9 osób.	projekt GK
	70	GK-a może wygasić mandat członka KCh (tak jak dziś RCh).	projekt GK
	72	CKR dokonuje wykładni statutu (w przypadku z likwidacją NSH).	projekt GK
67, 72	Różne warianty oceny GK (z udziałem RN i CKR).	Przewodniczący	
67, 69, 70, 72	Szczegółowe propozycje kompetencji władz naczelnych.	Przewodniczący	
10	Model: działania gospodarcze poza strukturą ZHP, np. w formie fundacji, spółek. Ale majątek zostaje w ZHP i jest wynajmowany lub dzierżawiony.	Przewodniczący	
11	BRAK ZMIAN		
12	nowy rozdział	Tzw. wyrównanie kadencji do 2017 – ze skróceniem kadencji.	zjazdy 37
		Tzw. wyrównanie kadencji do 2017 – z 6-7-letnią kadencją władz wybranych 2010-2011.	zjazdy 38
		Biorąc pod uwagę powyższe propozycje, komisja statutowa proponuje wyrównanie kadencji w 2018 roku.	propozycja komisji

WNIOSKODAWCA

1. hm. Paweł Pietkiewicz - komendant Hufca Ziemi Koszalińskiej ZHP, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP

PROJEKT

Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego

z dnia ... grudnia 2013 r.

w sprawie zmian w Statucie ZHP

§ 1

XXXVIII Zjazd ZHP uchwala następujące zmiany w Statucie ZHP:

1) § 48 otrzymuje brzmienie:

§ 48

1. Najwyższą władzą hufca jest zjazd hufca.
2. Zjazd hufca obraduje jako zjazd zwykły, zjazd sprawozdawczy lub zjazd nadzwyczajny.
3. Zjazd zwykły hufca:
  - 1) decyduje o najważniejszych sprawach hufca,
  - 2) przyjmuje program rozwoju hufca,
  - 3) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania wszystkich władz hufca za okres od ostatniego zjazdu zwykłego,
  - 4) na wniosek komisji rewizyjnej hufca podejmuje uchwałę w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy hufca za okres pomiędzy zjazdami hufca,
  - 5) wybiera komendanta hufca i na jego wniosek określa liczebność i wybiera pozostałych członków komendy hufca, w tym skarbnika i osobę odpowiedzialną za program i pracę z kadrą,
  - 6) określa liczebność i wybiera komisję rewizyjną hufca,
  - 7) może wybrać sąd harcerski hufca, określając jego liczebność.
4. Zjazd zwykły hufca jest zwoływany przez komendę hufca co cztery lata.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

UZASADNIENIE

Na skutek decyzji poprzednich zjazdów ZHP w zrodziła się sytuacja, gdzie zgodnie z § 48 Statutu ZHP delegaci na najbliższe zjazdy chorągwi powinni być wybierani przez najbliższe zjazdy zwykłe hufców, w które odbędą się już na 3 lata od zjazdu zwykłego chorągwi. Powoduje to sytuacje gdzie często dopiero mandat delegata traci moc z skutek wygaśnięcia członkostwa przez delegata w trakcie tych 3 laty oczekiwania. Również zapis ten jest w sprzeczności z obecnym zapisem w Ordynacji Wyborczej (Statut ZHP jest wyższą rangą względem Ordynacji), który mówi że delegatów wybiera się na podstawie Uchwały Rady Naczelnej w sprawie terminarza zjazdów

chorągwi (co powoduje że jedne hufce wybiorą delegata na zjeździe zwykłym hufca a inne na nadzwyczajnym). Komenda Chorągwi określa ilość delegatów na zjazd chorągwi a ta uzależniona jest od ilości odprowadzonych składek za ilość członków z ostatniego kwartału poprzedzającego rok zjazdów w chorągwi. Tak więc, nie jest możliwe na 3 lata przez zjazdem zwykłym chorągwi wybrać w prawidłowej ilości delegatów we wszystkich hufcach chorągwi. Proponowanym rozwiązaniem jest likwidacja martwego punktu mówiącego o wyborze delegata na zjazd chorągwi podczas zjazdu zwykłego hufca.

WNIOSKODAWCA

1. hm. Paweł Pietkiewicz - komendant Hufca Ziemi Koszalińskiej ZHP, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP

PROJEKT

Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego

z dnia ... grudnia 2013 r.

w sprawie zmian w Statucie ZHP

XXXVIII Zjazd ZHP uchwała następujące zmiany w Statucie ZHP:

- 1) § 1 pkt. 6 otrzymuje brzmienie:

§ 1

6. Postanowienia Statutu, w których mowa o harcerzu, instruktorze, stosuje się odpowiednio do harcerek i instruktorek.

- 2) § 17 pkt. 1 otrzymuje brzmienie:

§ 17

1. Członkami ZHP są: zuchy, harcerze i instruktorzy.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

UZASADNIENIE

Na skutek decyzji poprzednich zjazdów ZHP chęć zmiany obecnie obowiązującego systemu metodycznego, który obecnie nie odpowiada realiom w małych miastach i na wsi jest niemożliwy. Likwidacja pionu starszoharcerskiego, który obecnie powoduje wielopoziomowość drużyn i nie odpowiada naturalnemu rozwojowi psychofizycznego dzieci i młodzieży jest niemożliwa. Obecny system metodyczny powoduje problemy z kadrami (dodatkowy niepotrzebny pion metodyczny) oraz odchodzenie harcerzy z organizacji, ponieważ zmusza ich do częstej zmiany środowiska harcerskiego, w którym działają. Jednym z blokad zmian w pionach metodycznych jest określenie bezpośrednio w Statucie ZHP, kto jest członkiem ZHP. A ten mówi o zuchach, harcerzach, harcerzach starszych, wędrownikach, starszyźnie oraz instruktorach.

Jednocześnie w paragrafie § 6 jest taki zapis "Metoda harcerska to sposób działania odznaczający.... będący jednocześnie systemem wspierania samorozwoju zuchów, harcerzy i instruktorów przez...". Dla wielu harcerzy i instruktorów jest on mylny z uwagi na to iż nie jest w nim wymieniony harcerz starszy, wędrownik, starszyzna, a co powoduje iż nie do końca się utożsamianą z zapisami statutu co powoduje komplikacje natury formalnej i etycznej.

Ponadto ilość pionów metodycznych, ich zakres działania powinien być określony w całości w kompetencjach Rady Naczelnej w taki sposób żeby nie ograniczało to zmian w ilości pionów poprzez zapisy w Statucie ZHP.

WNIOSKODAWCA

1. hm. Grzegorz Catek - przewodniczący Rady Chorągwi Stołecznej ZHP, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP
2. hm. Mateusz Cebula - przewodniczący Rady Chorągwi Podkarpackiej ZHP, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP
3. phm. Magdalena Jaworska - członkini ZKK Hufca ZHP Ostrołęka, delegatka na XXXVIII Zjazd ZHP
4. hm. Jacek Staby - komendant Hufca ZHP Warszawa-Ursynów, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP
5. hm. Andrzej Sawuła - komendant Hufca ZHP Gdańsk-Wrzeszcz-Oliwa, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP
6. phm. Daniel Bielak - członek KH Ziemi Sanockiej ZHP, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP

PROJEKT

Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego z dnia ... grudnia 2013 r. w sprawie zmian w Statucie ZHP

§ 1

XXXVIII Zjazd ZHP uchwala następujące zmiany w Statucie ZHP:

- 1) w § 35 pkt 2 skreśla się podpunkt b, a dotychczasowe podpunkty c-f otrzymują oznaczenie b-e
- 2) w § 37 ust. 2 pkt 7 skreśla się słowa „rady chorągwi,”
- 3) w § 44 skreśla się ust. 3, a dotychczasowe ust. 4-5 otrzymują oznaczenie 3-4
- 4) § 47 ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Nieważność uchwał zjazdów hufców oraz zjazdów chorągwi stwierdza Rada Naczelna ZHP.”
- 5) § 56 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Zjazd chorągwi obraduje jako zjazd zwykły, zjazd sprawozdawczy lub zjazd nadzwyczajny.”
- 6) w § 57 ust. 1 skreśla się punkt 1, a dotychczasowe punkty 2-5 otrzymują oznaczenie 1-4
- 7) wprowadza się nowy § 57 w brzmieniu:
„§ 57
1. Zjazd sprawozdawczy chorągwi odbywa się raz, w połowie kadencji. Szczegółowy terminarz zjazdów sprawozdawczych określa Rada Naczelna ZHP.
2. Zjazd sprawozdawczy chorągwi:
1) rozpatruje sprawozdania władz chorągwi, w tym sprawozdanie finansowe za okres od ostatniego zjazdu zwykłego chorągwi,

- 2) rozpatruje opinię komisji rewizyjnej chorągwi i Głównej Kwatery ZHP w sprawie przedłożonego przez komendę chorągwi sprawozdania,
  - 3) podejmuje, na wniosek komisji rewizyjnej chorągwi, uchwałę w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy chorągwi za okres od ostatniego zjazdu zwykłego chorągwi,
  - 4) ocenia realizację uchwał zjazdu chorągwi,
  - 5) obraduje także nad sprawami właściwymi dla zjazdu nadzwyczajnego chorągwi, jeżeli wniosek o rozpatrzenie takich spraw został zgłoszony przez komendanta chorągwi, komisję rewizyjną chorągwi lub Naczelnika ZHP.
3. W przypadku nieudzielenia przez zjazd sprawozdawczy chorągwi absolutorium członkowi komendy chorągwi zjazd może podjąć decyzję o wygaśnięciu jego mandatu i dokonać wyboru uzupełniającego.
  4. W przypadku nieudzielenia przez zjazd sprawozdawczy chorągwi absolutorium komendantowi chorągwi i podjęciu decyzji o wygaśnięciu jego mandatu zjazd sprawozdawczy chorągwi dokonuje wyboru komendanta i na jego wniosek komendy chorągwi.
  5. Zjazd sprawozdawczy chorągwi jest zwoływany przez komendę chorągwi.
- 8) Dotychczasowe §§ 57-58 otrzymują oznaczenie §§ 58-59. Dotychczasowy § 59 skreśla się.
- 9) w § 60 ust. 2 pkt 14 otrzymuje brzmienie:
„14) składa Głównej Kwaterze ZHP i komisji rewizyjnej chorągwi sprawozdania ze swej działalności roczne i za okres kadencji.”
- 10) w § 60 ust. 2 dodaje się nowy pkt 15 w brzmieniu:
„15) decyduje w sprawach członkostwa chorągwi w organizacjach lokalnych i regionalnych.”
- 11) w § 62 ust. 2 pkt 1 skreśla się słowa „rady chorągwi,”
- 12) w § 62 ust. 2 pkt 4 skreśla się słowa „i przedstawia ją wraz z uzasadnieniem radzie chorągwi”
- 12) § 80 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W stosunku do Naczelnika ZHP w imieniu pracodawcy występuje Przewodniczący ZHP. W stosunku do komendanta chorągwi w imieniu pracodawcy występuje Naczelnik ZHP.”

§ 2

Zmiany określone w §1 zaczną obowiązywać od kadencji władz chorągwi rozpoczynającej się w 2014 roku.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

UZASADNIENIE

1)

Na skutek decyzji poprzedniego zjazdu ZHP radom chorągwi odebrano znaczącą część kompetencji, w efekcie czego rady stały się w ocenie wielu instruktorów (szczególnie członków władz na poziomie chorągwi) ciałem zbędnym. W tej sytuacji celowe wydaje się albo wzmocnienie rad chorągwi i przez to nadanie im sensu istnienia (patrz: odrębny projekt zmian w Statucie ZHP), albo statutowe zlikwidowanie rad chorągwi - co czyni ten projekt.

2)

Projekt ten to pakiet zmian mających na celu likwidację rad chorągwi i wprowadzenie na ich miejsce zjazdów sprawozdawczych chorągwi (w połowie kadencji) - a więc modelu znanego i sprawdzającego się na poziomie hufców. Dlatego najważniejsze proponowane zapisy w projekcie to nieznacznie zmodyfikowane zapisy dotyczące poziomu hufca. Pozostałe zmiany to drobne korekty, wynikające z konieczności usunięcia ze Statutu zapisów o radzie chorągwi bądź przewodniczącym rady chorągwi - a więc zapewniające spójność dokumentu.

3)

Proponowana zmiana w Statucie ZHP ma na celu uproszczenie i odchudzenie struktury chorągwi - co jest zgodne z kierunkiem wyznaczonym przez obowiązującą Strategię ZHP. Jest to także rozwiązanie zgodne z przepisami prawa: Ustawą prawo o stowarzyszeniach oraz Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - obie te ustawy przewidują konieczność posiadania jedynie dwóch władz stowarzyszenia: zarządu (tu: komenda chorągwi) oraz organu kontroli (tu: komisja rewizyjna chorągwi).

4)

Ważne: projekt przewiduje, że zmiany zaczną obowiązywać od nowej kadencji władz chorągwi (rozpoczynającej się w 2014 roku). To daje stabilność obecnie funkcjonującym władzom chorągwi, które pozostaną w niezmiennym układzie kompetencyjnym do końca bieżącej kadencji.

/podpis(-y) wnioskodawcy(-ów)/

WNIOSKODAWCA

1. hm. Grzegorz Catek - przewodniczący Rady Chorągwi Stołecznej ZHP, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP
2. hm. Mateusz Cebula - przewodniczący Rady Chorągwi Podkarpackiej ZHP, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP
3. hm. Maria Kotkiewicz - członkini Rady Chorągwi Śląskiej ZHP, delegatka na XXXVIII Zjazd ZHP

PROJEKT

Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego z dnia ... grudnia 2013 r. w sprawie zmian w Statucie ZHP

§ 1

XXXVIII Zjazd ZHP uchwala następujące zmiany w Statucie ZHP:

1) § 59 otrzymuje brzmienie:

§ 59

1. Rada chorągwi jest najwyższą władzą chorągwi pomiędzy zjazdami chorągwi, stojącą na straży jedności ZHP.
  2. Rada chorągwi liczy 7-17 osób i wybiera ze swojego grona przewodniczącego.
  3. Rada chorągwi:
    - 1) ma decydujący głos w chorągwi w sprawach związanych z realizacją misji ZHP,
    - 2) przyjmuje kierunki pracy chorągwi w dziedzinie pracy z kadrą i programu oraz corocznie ocenia ich realizację,
    - 3) corocznie ocenia realizację uchwał zjazdu chorągwi oraz planu pracy chorągwi, w tym planu kształcenia,
    - 4) ocenia realizację uchwał własnych,
    - 5) decyduje w sprawach członkostwa chorągwi w organizacjach lokalnych i regionalnych,
    - 6) decyduje o najważniejszych sprawach chorągwi.
  4. W przypadku nieudzielenia absolutorium któremukolwiek z członków komendy chorągwi rada chorągwi może podjąć decyzję o wygaśnięciu jego mandatu.
  5. Rada chorągwi spotyka się co najmniej 4 razy w roku. Zwołuje ją przewodniczący lub osoba przez niego upoważniona. Radę chorągwi może zwołać także komisja rewizyjna chorągwi z inicjatywy własnej lub na wniosek co najmniej 1/3 członków rady lub co najmniej 1/3 komendantów hufców.
  6. W obradach rady chorągwi z głosem doradczym uczestniczą członkowie komendy chorągwi, przedstawiciele komisji rewizyjnej chorągwi oraz sądu harcerskiego chorągwi.
- 2) § 60 ust. 2 pkt 3-4 otrzymują brzmienie:
- 3) na podstawie programu rozwoju chorągwi oraz kierunków pracy chorągwi określonych przez radę chorągwi przyjmuje plan pracy chorągwi, w tym plan kształcenia,
  - 4) odpowiada za realizację programu rozwoju chorągwi oraz kierunków pracy chorągwi określonych przez radę chorągwi,

§ 2

Zmiany określone w §1 zaczną obowiązywać od kadencji władz chorągwi rozpoczynającej się w 2014 roku.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

UZASADNIENIE

1)

Na skutek decyzji poprzedniego zjazdu ZHP radom chorągwi odebrano znaczącą część kompetencji, w efekcie czego rady stały się w ocenie wielu instruktorów (szczególnie członków władz na poziomie chorągwi) ciałem zbędnym. W tej sytuacji celowe wydaje się albo statutowe zlikwidowanie rad chorągwi (patrz: odrębny projekt zmian w Statucie ZHP), albo nadanie im sensu istnienia - co czyni ten projekt.

2)

W definicji rady chorągwi (§ 59 ust. 1) dodano sformułowanie pokazujące, że rada chorągwi jest najwyższą władzą chorągwi pomiędzy zjazdami. Dzięki temu zostaje podkreślona jej wiodąca rola, co - przy jej kompetencjach nakierowanych na realizację misji, program, pracę z kadłą - pokazuje, że właśnie te sfery są najważniejsze (!), a nie sprawy finansowe, leżące w kompetencjach komisji rewizyjnej chorągwi. Innymi słowy: następuje wyraźny podział na komisję rewizyjną, będącą organem kontroli (w rozumieniu ustawy prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) i zajmującą się przede wszystkim sprawami finansowymi i formalnymi, oraz na radę chorągwi, która jest władzą odpowiedzialną za realizację misji, a więc to, co jest istotą działania ZHP.

3)

W definicji rady chorągwi zostało także zapisane, że jest to władza „stojąca na straży jedności ZHP”. To oczywiste nawiązanie do roli Przewodniczącego ZHP (§ 69 ust. 1). Pewnym dopełnieniem tej roli (w skali Związku) będzie to właśnie zadanie rad chorągwi, które będą musiały dbać o jedność całej organizacji. Jest to szczególnie istotne w sytuacji posiadania przez chorągwie osobowości prawnej i pojawiających się co jakiś czas zdarzeń wskazujących na brak świadomości, że jesteśmy jednym Związkiem Harcerstwa Polskiego.

4)

Proponuje się zwiększenie zjazdom chorągwi swobody w określaniu liczebności rady chorągwi. Było: 7-11, jest 7-17. Propozycja ta uwzględnia różną specyfikę i różną wielkość chorągwi w ZHP.

5)

Dopełnieniem kluczowej roli rady chorągwi w sprawach misji, programu, pracy z kadłą są zapisy zawarte w ust. 3 oraz w kompetencjach komendy chorągwi (§ 60 ust. 2 pkt. 3-4) - podkreślają one właściwy kierunek planowania: program rozwoju chorągwi (zjazd chorągwi) - kierunki pracy chorągwi (rada chorągwi) - plan pracy chorągwi, czyli plan operacyjny (komenda chorągwi).

6)

Proponuje się zwiększenie częstotliwości spotkań rady - z 3 do 4. To i tak mało, jeśli rada chorągwi ma realnie wpływać na realizację misji ZHP.

/podpis(-y) wnioskodawcy(-ów)/

WNIOSKODAWCA

1. hm. Grzegorz Catek - przewodniczący Rady Chorągwi Stołecznej ZHP, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP

PROJEKT

Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego z dnia ... grudnia 2013 r. w sprawie zmian w Statucie ZHP

§ 1

XXXVIII Zjazd ZHP uchwala następujące zmiany w Statucie ZHP:

1) W § 24 dodaje się nowy pkt 1 w brzmieniu:

„1) śmierci członka ZHP,”

a dotychczasowe pkt. 1-4 otrzymują oznaczenie 2-5

2) § 43 ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) prawomocnego orzeczenia sądu harcerskiego, zakazującego pełnienia funkcji określonego rodzaju,”

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

UZASADNIENIE

1. Zmiana w § 24 jest dodaniem oczywistego przypadku, gdy członkostwo w ZHP ustaje w wyniku śmierci członka ZHP. Choć fakt ten jest oczywisty w sensie potocznym, to brak tego zapisu w Statucie ZHP może rodzić trudności interpretacyjne - zwłaszcza wtedy, gdy zmarły członek ZHP był członkiem władz ZHP, gdyż - zgodnie z § 43 ust. 2 pkt 1 Statutu ZHP - mandat członka władz ZHP ustaje w czasie trwania kadencji na skutek ustania członkostwa w ZHP. Jest to zatem odwołanie się do definicji ustania członkostwa w ZHP zawartej w § 24 - a brak tam właśnie przypadku śmierci.

2. Zmiana w § 43 jest doprecyzowaniem dotychczasowego brzmienia - zgodnie z niewątpliwą intencją zjazdów ZHP i logiką. Wprawdzie przepis ten został zinterpretowany już przez Naczelny Sąd Harcerski ZHP (uchwała nr 13/XXXVI z 9.06.2013 r.), jednak wydaje się zasadne, aby zawarty w Statucie ZHP opis przypadków, gdy wygasa mandat członka władz ZHP, był możliwie precyzyjny i nie wymagał wykładni NSH ZHP.

/podpis(-y) wnioskodawcy(-ów)/

WNIOSKODAWCA

1. hm. Mateusz Cebula - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP
2. hm. Mariusz Bezdziety - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP
3. phm. Andrzej Kobylarz - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP
4. phm. Daniel Bielak - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP

PROJEKT

Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego
z dnia ... grudnia 2013 r.
w sprawie zmian w Statucie ZHP
(czynne prawo wyborcze)

§ 1

XXXVIII Zjazd ZHP uchwała następujące zmiany w Statucie ZHP:

1. § 37 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„Czynne prawo wyborcze mają członkowie ZHP, którzy opłacili podstawową składkę członkowską oraz pełnią co najmniej jedną z niżej wymienionej funkcji:
  - 1) kierującego podstawową jednostką organizacyjną ZHP,
  - 2) komendanta szczepla,
  - 3) komendanta związku drużyn,
  - 4) komendanta hufca.”.
2. W § 41 dodaje się ustęp 3 o brzmieniu:
„Głos decydujący w wyborach delegatów na Zjazd ZHP mają członkowie ZHP mający opłaconą podstawową składkę członkowską, czynne prawo wyborcze i przydział służbowy do hufca, którego dotyczy zbiórka dokonująca wyboru delegatów na Zjazd ZHP.”.
3. § 51 otrzymuje brzmienie:
„W zjeździe hufca z głosem decydującym biorą udział członkowie ZHP mający przydział służbowy do tego hufca, opłaconą podstawową składkę członkowską i czynne prawo wyborcze.”.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

UZASADNIENIE

Proponowane zmiany mają na celu przekazanie odpowiedzialności - w postaci czynnego prawa wyborczego - za wybory i decyzje zjazdów hufców oraz zbiórek wyborczych, a pośrednio za decyzje zjazdów chorągwi i ZHP (poprzez wybieranych delegatów) osobom, które na co dzień kierują jednostkami i środowiskami, są ich liderami, znają ich potrzeby i problemy: szefom podstawowych jednostek organizacyjnych (drużyn, gromad, kręgów) i komendantom szczepli, związków drużyn oraz hufców.

To te osoby na co dzień biorą na siebie odpowiedzialność za realizację zadań organizacji, to te osoby mają wspierać członkowie wszystkich agend na różnych poziomach naszej struktury. Niech więc to te osoby mają prawo decydowania o tym, kto im przewodzi, kto je reprezentuje i kto kształtuje zespoły, komisje ich wspierające, a także jakie są kierunki dla ich organizacji lokalnie i globalnie.

Proponowana zmiana nie odbiera prawa do wypowiedzania się o sprawach ZHP i lokalnych środowisk (w tym proponowania rozwiązań, uchwał etc.) pozostałym osobom, ale zmienia charakter ich roli na doradczą i wspierającą - tak jak jest to potem w okresie między zjazdami.

Co więcej, proponowana zmiana oddaje de facto decydujący głos drużynowemu, co jest zgodne z duchem Strategii ZHP, stawiającej w centrum zainteresowania organizacji właśnie drużynowego. Niech więc stanie się to faktem także w sferze podejmowania decyzji o przyszłości organizacji.

/podpis(-y) wnioskodawcy(-ów)/

WNIOSKODAWCA

1. hm. Janusz Wolski - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
2. hm. Jarostaw Rura - komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
3. hm. Wieńczystaw Celer - skarbnik Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
4. hm. Tomasz Kujaczyński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
5. phm. Karolina Okuniewska - delegatka Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
6. hm. Janusz Sibiński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
7. hm. Gabriela Jaskulska - delegatka Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
8. hm. Wiktor Gruszka - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
9. hm. Maria Rumińska - komendantka Hufca Złotów Chorągiew Wielkopolska
10. phm. Aleksander Dominiczak - komendant Hufca Poznań Śródmieście Chorągiew Wielkopolska
11. hm. Rafał Maćkowiak - komendant Hufca Leszno Chorągiew Wielkopolska

PROJEKT

**Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego
z dnia ... grudnia 2013 r.
w sprawie
zmian w Statucie ZHP
(czynne prawo wyborcze)**

§ 1

Na podstawie § 64 ust. 3 pkt 3 Statutu ZHP XXXVIII Zjazd ZHP uchwała następujące zmiany w Statucie ZHP:

1. § 37 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „czynne prawo wyborcze posiadają wszyscy instruktorzy oraz członkowie ZHP pełniący funkcje instruktorskie, spełniający wymóg § 20 ust. 1 pkt 4.”,
2. § 51 otrzymuje brzmienie: „w zjeździe hufca z głosem decydującym biorą udział wszyscy instruktorzy oraz członkowie ZHP pełniący funkcje instruktorskie, mający przydział służbowy do danego hufca oraz spełniający wymóg § 20 ust. 1 pkt 4.“.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

UZASADNIENIE

W ocenie wnioskodawców wielu instruktorów, którzy bardzo aktywnie uczestniczą w życiu swoich jednostek harcerskich (instruktorzy przyboczni, instruktorzy szczepów) nie posiadają w chwili obecnej czynnego prawa wyborczego, co w naszej opinii nie jest sprawiedliwe.

Wprowadzenie proponowanych zmian pozwoli uniknąć również sytuacji, gdzie w małych hufcach funkcyjni hufca (grupy kwatermistrzowskie, komisje historyczne, zespoły organizacyjne itp.) mają dużą przewagę nad instruktorami pracującymi w drużynach

WNIOSKODAWCA

1. hm. Sławomir Waś, delegat na 38 Zjazd ZHP, Chorągiew Dolnośląska
2. hm. Adam Hańtaw, delegat na 38 Zjazd ZHP, Chorągiew Podkarpacka
3. hm. Cezary Huć, delegat na Zjazd ZHP, Chorągiew Kielecka
4. phm. Krzysztof Stachów, delegat na Zjazd ZHP, Chorągiew Dolnośląska
5. hm. Mirosław Zengiel, delegat na Zjazd ZHP, Chorągiew Ziemi Lubuskiej
6. hm. Tomasz Antosiak, delegat na Zjazd ZHP, Chorągiew Dolnośląska
7. phm. Daniel Bielak, delegat na 38 Zjazd ZHP, Chorągiew Podkarpacka

PROJEKT

Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego z dnia ... grudnia 2013 r. w sprawie zmian w Statucie ZHP

§ 1

Punkt 3 w § 1 Statucie ZHP otrzymuje brzmienie:

ZHP posiada osobowość prawną. Osobowość prawną mogą posiadać także chorągwie i hufce jako terenowe jednostki organizacyjne.

§ 2

Zobowiązuje się Główną Kwaterę ZHP w terminie do 31.12.2014 roku do opisanie w instrukcjach tworzenia, działania i rozwiązywania hufców i chorągwi zasad dotyczących nabywania osobowości prawnej przez hufce i chorągwie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, a określona w niej zmiana statutu podlega rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

UZASADNIENIE

Dzisiejsza struktura ZHP z założoną podwójną osobowością prawną Związku i Chorągwi jest niewystarczająca wobec zmieniającej się rzeczywistości. Na rynku organizacji pozarządowych obserwujemy aktywność małych stowarzyszeń. Każde z nich jest podmiotem prawa i może aplikować o granty, dotacje, dokonywać czynności w imieniu swoich członków.

Tymczasem Hufce ZHP zrzeszające przeważnie co najmniej 100 osób w tym 15 instruktorów pozbawione są tej możliwości. Zmniejszają się szanse na pozyskanie środków na działalność ZHP poprzez to, że w konkursach grantowych wyklucza się możliwość składania wniosków przez jednostki organizacyjne stowarzyszenia. W ten sposób zamiast 20-30 wniosków na jeden konkurs z danej Chorągwi można wystąpić tylko z jednym. Posiadanie osobowości prawnej zwiększa odpowiedzialność członków za organizację i podejmowane w niej decyzje.

Ponadto dla samorządów lokalnych poważniejszym partnerem bywają samodzielne organizacje posiadające siedzibę na terenie danej gminy, powiatu, a nie w mieście wojewódzkim. System pełnomocnictw staje się czasem konkurencją dla praw władz Hufca określonych Statutem ZHP.

W tej sytuacji niezbędne jest umożliwienie Hufcom uzyskiwanie osobowości prawnej. W przeciwnym razie obserwować będziemy nadal powstawanie przy Hufcach fundacji i stowarzyszeń, które nie są umocowane w strukturach Związku Harcerstwa Polskiego. Jest też alternatywą dla tworzenia kolejnych podmiotów prawa np. fundowanych przez ZHP, ale nie wyklucza tej możliwości działania.

Dzisiejszy zapis statutowy przewiduje obligatoryjność w zakresie osobowości prawnej chorągwi. I taki też jest stan faktyczny, Zmiana zapisu nie spowoduje utraty osobowości prawnej przez Chorągwie. Ewentualne uzyskanie osobowości prawnej przez jednostki terenowe nie zagrazi integralności naszego Związku. Nadal wszystkie podmioty posługiwać będą się jednym statutem, a konieczne działania władz wzmacniające wizerunek ZHP, naszą dobrą markę, ugruntują wolę jedności w ZHP samodzielnych podmiotów sprawniej operujących na rynku organizacji pozarządowych i odpowiadających na potrzeby lokalnych środowisk.

Statutowym zadaniem Głównej Kwatery ZHP jest wydawanie instrukcji tworzenia, działania i rozwiązywania jednostek organizacyjnych. W terminie 1 roku, tj. przed zjazdami Hufców w 2015 roku, określi ona zasady nabywania osobowości prawnej przez jednostki organizacyjne ZHP.

/podpis(-y) wnioskodawcy(-ów)/

WNIOSKODAWCA

1. hm. Janusz Sibiński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
2. hm. Jarostaw Rura - komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
3. hm. Janusz Wolski - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
4. hm. Tomasz Kujaczyński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
5. hm. Wiktor Gruszka - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP

PROJEKT

**Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego
z dnia ... grudnia 2013 r.
w sprawie
zmian w Statucie ZHP
(wybór delegatów na Zjazd ZHP na zjeździe chorągwi)**

§ 1

Na podstawie § 64 ust. 3 pkt 3 Statutu ZHP XXXVIII Zjazd ZHP uchwała następujące zmiany w Statucie ZHP:

- 1) w § 40 skreśla się słowa „lub na zbiorce dokonującej wyboru delegatów na zjazd chorągwi lub Zjazd ZHP”,
- 2) § 41 otrzymuje brzmienie:
„1. Podstawą do określenia liczby delegatów wybieranych na zjazdy chorągwi jest liczba członków hufca, za których odprowadzono podstawowe składki członkowskie zgodnie z postanowieniami uchwały Rady Naczelnej ZHP.
2. Podstawą do określenia liczby delegatów wybieranych na Zjazd ZHP jest liczba członków chorągwi, za których odprowadzono podstawowe składki członkowskie zgodnie z postanowieniami uchwały Rady Naczelnej ZHP.”,
- 3) w § 56 ust. 3 dodaje się pkt 8 w brzmieniu: „wybiera delegatów na Zjazd ZHP”,
- 4) w § 66 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „delegaci wybrani przez zjazdy chorągwi”,
- 5) w § 66 ust. 3 skreśla się słowa: „wybrani w hufcach lub rejonach hufców”.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Projekt powyższej uchwały należy rozpatrywać w sytuacji wniesienia poprawki do Statutu ZHP polegającej na wyrównaniu kadencji władz, czyli najpierw odbywa się zjazd hufca, następnie zjazd chorągwi, a na końcu Zjazd ZHP.

W opinii wnioskodawców powyższa zmiana pozwoli na wybór delegatów na Zjazd ZHP na zjeździe chorągwi, co zmniejszy konieczność organizowania zbiórek wyborczych hufców czy rejonu

hufców. Zmniejszy to zaangażowanie władz hufca w sprawy organizowania dodatkowych zbiórek wyborczych, konieczność mobilizowania kadry do uczestniczenia w tych zbiórkach.

WNIOSKODAWCA

1. hm. Marta Tomaszewicz, Hufiec ZHP Tarnów, delegatka na XXXVIII Zjazd ZHP Chorągwi Krakowskiej
2. hm. Paweł Grabka, komendant ZHP Chorągwi Krakowskiej
3. hm. Maria Kotkiewicz, Hufiec ZHP Częstochowa, delegatka na XXXVIII Zjazd ZHP Chorągwi Śląskiej
4. phm. Robert Kubiczek, Hufiec ZHP Nowy Sącz, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP Chorągwi Krakowskiej
5. hm. Mateusz Cebula, Hufiec ZHP Dębica, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP Chorągwi Podkarpackiej
6. phm. Andrzej Kobylarz, Hufiec ZHP Mielec, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP Chorągwi Podkarpackiej

PROJEKT

Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego z dnia ... grudnia 2013 r. w sprawie zmian w Statucie ZHP

§ 1

XXXVIII Zjazd ZHP uchwała następującą zmianę w Statucie ZHP

§ 58 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

" Delegaci na zjazd chorągwi, wybrani przez zjazdy hufców, zachowują ważność mandatów do czasu zwołania następnego zjazdu zwykłego hufca, mając prawo udziału z głosem decydującym w zjazdach nadzwyczajnych chorągwi zwoływanych w trakcie kadencji. "

§ 2

Kadencja dotychczas wybranych delegatów na zjazd chorągwi upływa z chwilą zwołania najbliższego zjazdu zwykłego hufca, z którego wybrani zostali delegaci na zjazd chorągwi.

UZASADNIENIE

Zgodnie z § 58 ust 1 Statutu ZHP cyt:

" W zjeździe chorągwi biorą udział z głosem decydującym:

- 1) delegaci wybrani przez zjazdy hufców,

2) komendanci hufców, (...)"

Tak więc w myśl statutu zarówno komendanci hufców jak i delegaci wybrani przez zjazdy hufców podczas zjazdu chorągwi pełnią równorzędną funkcję osoby z głosem decydującym.

Zgodnie z § 48 ust 3 Statutu ZHP, do kompetencji zjazdu zwykłego hufca należy wybór komendanta hufca (§ 48, ust 3, pkt. 5 Statutu ZHP) oraz delegatów na zjazd chorągwi (§ 48, ust 3, pkt. 7 Statutu ZHP). Na podstawie dotychczasowego zapisu § 58 ust 3 Statutu ZHP Naczelny Sąd Harcerski podjął interpretację Statutu (uchwała nr 8/XXXVI Naczelnego Sadu Harcerskiego z dnia 17 listopada 2012 r.) zgodnie z którą, kadencja delegatów na zjazd chorągwi wybranych przez zjazd zwykły hufca rozpoczyna się z chwilą zwołania zjazdu zwykłego chorągwi. Biorąc pod uwagę kalendarz wyborczy, zjazdy zwykłe hufców odbywają się 3 lata przed najbliższymi zjazdami zwykłymi chorągwi. Oznacza to, że delegaci na zjazd chorągwi wybrani podczas zjazdu zwykłego hufca, zaczynają pełnić funkcję osoby z głosem decydującym na zjeździe zwykłym chorągwi dopiero 3 lata od chwili wyboru. Jest to tym bardziej paradoksalne, że komendanci hufców wybrani podczas tego samego zjazdu zwykłego hufca, pełnią podczas zjazdu chorągwi funkcję osoby z głosem decydującym od chwili swojego wyboru.

Tak więc obecnie dwie kategorie osób z głosem decydującym w zjeździe chorągwi (komendanci hufców i delegaci), mający podczas zjazdu chorągwi dokładnie takie same kompetencje, wybierane podczas tego samego zjazdu zwykłego hufca, rozpoczynają pełnić swoją funkcję dotyczącą zjazdu chorągwi w dwóch zupełnie innych momentach czasu odległych o 3 lata!

Wartym odnotowania jest fakt, że podczas większości zjazdów zwykłych hufców, wbrew obowiązkom statutowym, delegaci na zjazd nie są wybierani, właśnie ze względu na 3 letni termin od ich wyboru do rozpoczęcia pełnienia funkcji, zaś wybory na delegatów na zjazd chorągwi odbywają się w ramach nadzwyczajnych zjazdów hufców. Z punktu widzenia Związku jako organizacji, niedopuszczalnym jest marnotrawstwo sił i środków na organizację w niemal całym ZHP zjazdów nadzwyczajnych celem wyboru delegatów na zjazd chorągwi, w sytuacji gdy Statut ZHP nakazuje dokonania takiego wyboru podczas zjazdu zwykłego.

Wartym podkreślenia jest fakt, że choć delegaci na zjazd chorągwi stanowią jako kolektyw wspólnie z komendantami hufców oraz członkami komendy chorągwi władzę chorągwi, to jednak przede wszystkim są oni (tak jak komendanci hufców) reprezentantami swoich hufców, a co za tym idzie ich kadencja powinna być skorelowana z kadencją władz hufca(tak jak ma to miejsce w przypadku komendantów hufców, którzy z punktu widzenia zjazdu chorągwi pełnią taką samą funkcję jak delegaci), a nie kadencją władz chorągwi.

Powyższe rozwiązanie zapewni większą przejrzystość funkcjonowania naszej organizacji (brak niezrozumiałego 3 letniego "poślizgu" między dniem wyboru, a dniem rozpoczęcia kadencji), zwiększy poszanowanie do obowiązującego Statutu (obecnie wbrew ciężącemu statutowemu obowiązkowi delegaci w bardzo wielu środowiskach nie są wybierani przez zjazd zwykły hufca) oraz zlikwiduje niezrozumiałe rozgraniczenie w okresie sprawowania mandatu, między osobami piastującymi tą samą funkcję (czyli członkami zjazdu chorągwi z głosem decydującym).

/podpis(-y) wnioskodawcy(-ów)/

WNIOSKODAWCA

1. hm. Andrzej Walusiak, delegat, Chorągiew Wielkopolska ZHP
2. hm. Krzysztof Stankowski, delegat, Chorągiew Wielkopolska ZHP
3. hm. Tomasz Kujaczyński, delegat, Chorągiew Wielkopolska ZHP
4. hm. Gabriela Jaskulska, delegatka, Chorągiew Wielkopolska ZHP
5. phm. Karolina Okuniewska, delegatka, Chorągiew Wielkopolska ZHP

PROJEKT

**Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego
z dnia ... grudnia 2013 r.
w sprawie
zmian w Statucie ZHP
(zmiana w Prawie Harcerskim)**

§ 1

Na podstawie § 64 ust. 3 pkt 3 Statutu ZHP XXXVIII Zjazd ZHP uchwała następujące zmiany w Statucie ZHP:

1. W § 6 pkt 10 Prawa Harcerskiego otrzymuje brzmienie:

„10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, w mowie i uczynkach, nie ulega nałogom.”

§ 2

XXXVIII Zjazd Nadzwyczajny ZHP uchwała następujące zmiany w „Podstawach wychowawczych ZHP”:

1. Punkt 10 Prawa Harcerskiego otrzymuje brzmienie:

„10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, w mowie i uczynkach, nie ulega nałogom.”

2. Zawieszony zostaje następujący fragment komentarza do Prawa Harcerskiego:

„10. HARCERZ JEST CZYSTY W MYŚLI, MOWIE I UCZYNKACH, najpierw myśli, potem mówi, dba o czystość i piękno języka. Sprawy płci traktuje poważnie i odpowiedzialnie. Harcerz dba o zdrowie, NIE PALI TYTONIU I NIE PIJE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH, nie ulega żadnym nałogom, nie próbuje używania narkotyków, pomaga innym w zwalczaniu nałogów. Abstynencję traktuje jako ważny element troski o zdrowie, o hart ducha, o opanowanie słabości własnego charakteru.”

3. W komentarzu dotyczącym punktu 10 Prawa Harcerskiego nagłówek o treści:

„Harcerz jest czysty w myśli, w mowie i uczynkach; nie pali tytoniu i nie pije napojów alkoholowych.”

zamieniony zostaje na:

„Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, w mowie i uczynkach, nie ulega nałogom.”

§ 3

1. XXXVIII Zjazd ZHP zobowiązuje:

- 1) Główną Kwaterę ZHP do opracowania w terminie do 31 sierpnia 2014 r. propozycji programowej promującej nowe zapisy Prawa Harcerskiego,
- 2) Główną Kwaterę ZHP do opracowania w terminie do 31 sierpnia 2014 r. - w porozumieniu z Radą Naczelną ZHP - materiałów informacyjnych przygotowujących instruktorów ZHP do prezentowania zmian w Prawie Harcerskim otoczeniu organizacji,
- 3) Radę Naczelną ZHP do opracowania propozycji nowych zapisów Podstaw Wychowawczych ZHP w zakresie komentarza do Prawa Harcerskiego i wniesienia ich pod obrady następnego zjazdu zwykłego ZHP.

§ 4

1. Postanowienia określone w §§ 1-2 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.
2. Postanowienia określone w § 3 wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Związek Harcerstwa Polskiego jest organizacją elastyczną, nowoczesną i reagującą na pojawiające się zagrożenia dotyczące różnych sfer życia młodzieży. Dlatego konieczne jest szybkie identyfikowanie niebezpieczeństw wychowawczych i skuteczna praca nad przeciwdziałaniem szkodliwym trendom wśród młodych ludzi.

Wychodząc naprzeciw nowym czasom konieczne jest poszerzenie obecnych zapisów Prawa Harcerskiego. Dotychczasowy zamknięty katalog nałogów i zagrożeń wymaga dodatkowej interpretacji w celu jasnego zrozumienia przez młodych ludzi. Niebezpieczeństwa otaczającego nas świata nie sprowadzają się jedynie do nadużywania alkoholu lub wyrobów tytoniowych.

Instruktorzy ZHP powinni mieć narzędzie pozwalające na skuteczną walkę ze wszelkimi szkodliwymi nałogami i umożliwiające motywowanie do ciągłej pracy nad sobą. Takim narzędziem powinno być Prawo Harcerskie, będące podstawą pracy wszystkich harcerzy.

Proponowany zapis nie zmienia dotychczasowego sensu 10 punktu Prawa Harcerskiego. Jest uniwersalnym rozwinięciem idei Andrzeja Małkowskiego, które będzie mogło służyć rozwojowi młodych ludzi w przyszłości, niezależnie od rodzaju mogących się pojawić nałogów.

W czasie XXXVII Zjazdu Nadzwyczajnego hm. Rafał Klepacz zaproponował zapis 10 punktu Prawa Harcerskiego w brzmieniu: „Harcerz jest czysty w myśli, w mowie i uczynkach, nie ulega nałogom.” Większość delegatów zagłosowała za wprowadzeniem tej zmiany w statucie. Zabrakło jednak koniecznych 2/3 głosów dla zmiany Statutu. Wyrażona wtedy opinia uczestników zjazdu dotyczyła zagrożenia jakie pojawiłoby się w przypadku wprowadzenia tej zmiany bez przygotowania na to członków Związku. Ówczesna uchwała nie odnosiła się również do Podstaw wychowawczych, będących fundamentem pracy harcerskiej. Proponowana uchwała umożliwi kompleksową zmianę zarówno Statutu ZHP jak i Podstaw wychowawczych ZHP. Odroczenie zmian w czasie, pozwoli na niezbędne przygotowania jakie wiążą się z uaktualnieniem Prawa Harcerskiego.

WNIOSKODAWCA

1. hm. Artur Ośko - komendant Chorągwi Opolskiej ZHP
2. hm. Eliza Gilewska - komendant Chorągwi Zachodniopomorskiej ZHP
3. hm. Paulina Gajownik - komendant Chorągwi Stołecznej ZHP
4. hm. Marcin Wolski - komendant Chorągwi Lubelskiej ZHP
5. hm. Ewa Grabarczyk - komendant Chorągwi Łódzkiej ZHP
6. hm. Magdalena Lenartowicz - delegat Chorągwi Opolskiej ZHP
7. phm. Anna Narloch - delegat Chorągwi Opolskiej ZHP
8. phm. Jan Szczepanik - delegat Chorągwi Opolskiej ZHP
9. pwd. Łukasz Czarnecki - delegat Chorągwi Opolskiej ZHP
10. hm. Paweł Pietkiewicz - delegat Chorągwi Zachodniopomorskiej ZHP
11. hm. Sebastian Kubacki - delegat Chorągwi Zachodniopomorskiej ZHP
12. pwd. Paweł Kamiński - delegat Chorągwi Zachodniopomorskiej ZHP
13. phm. Rafał Topolski - delegat Chorągwi Zachodniopomorskiej ZHP
14. phm. Robert Jasek - delegat Chorągwi Zachodniopomorskiej ZHP
15. hm. Wiesław Laskowski - delegat Chorągwi Gdańskiej ZHP
16. hm. Mateusz Cebula - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP
17. hm. Adam Hadław - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP
18. hm. Mariusz Bezdziety - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP
19. phm. Łukasz Wójcik - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP
20. phm. Andrzej Kobylarz - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP
21. phm. Daniel Bielak - delegat Chorągwi Podkarpackiej ZHP
22. hm. Piotr Kowalski - delegat Chorągwi Łódzkiej ZHP
23. hm. Agnieszka Rytel - delegat Chorągwi Łódzkiej ZHP
24. hm. Marta Krzysztofik - delegat Chorągwi Łódzkiej ZHP
25. hm. Katarzyna Kurowska - delegat Chorągwi Łódzkiej ZHP
26. phm. Piotr Lewandowski - delegat Chorągwi Łódzkiej ZHP
27. hm. Sylwia Lenkiewicz - delegat Chorągwi Białostockiej ZHP
28. hm. Mariusz Brzozowski - delegat Chorągwi Białostockiej ZHP
29. phm. Ligia Pawlak-Basińska - delegat Chorągwi Mazowieckiej ZHP
30. phm. Anna Pospieszna - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
31. phm. Karolina Okuniewska - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
32. phm. Katarzyna Pawlak - delegat Chorągwi Ziemi Lubuskiej ZHP
33. pwd. Michał Matycz - delegat Chorągwi Stołecznej ZHP
34. hm. Tomasz Antosiak - delegat Chorągwi Dolnośląskiej ZHP
35. hm. Lucjan Brudzyński - skarbnik ZHP

PROJEKT

**Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego
z dnia ... grudnia 2013 r.
w sprawie
zmian w Statucie ZHP
(wyrównanie kadencji władz)**

§ 1

XXXVIII Zjazd ZHP uchwala następujące zmiany w Statucie ZHP

Wprowadza się Rozdział 12 w następującym brzmieniu:

„Rozdział 12. Przepisy przejściowe

§ 84

1. *Kadencja władz hufców wybranych podczas zjazdów zwykłych hufców w 2015 roku kończy się w 2017 roku.*
2. *Kadencja władz chorągwi wybranych podczas zjazdów zwykłych chorągwi w 2014 roku kończy się w 2017 roku.*
3. *Kadencja władz naczelnych wybranych podczas XXXVIII Zjazdu ZHP kończy się w 2017 roku.*
4. *Rada Naczelna ZHP określi terminarz zjazdów zwykłych hufców, zbiórek dokonujących wyboru delegatów na Zjazd ZHP, zjazdów zwykłych chorągwi, kolejnego Zjazdu zwykłego ZHP w 2017 roku, przy czym zjazdy hufców będą poprzedzały zjazdy chorągwi, a zjazdy chorągwi będą poprzedzały zjazd zwykły ZHP.*
5. *Kadencje określone w ust. 1, 2, 3 uznaje się za kadencje pełne w odniesieniu do zapisów § 37 ust. 5.*

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zamierzeniem uchwały jest doprowadzenie do sytuacji, w której kadencje poszczególnych władz ZHP rozpoczynają się i kończą w tym samym roku, przy czym Zjazd ZHP poprzedzony jest Zjazdami Hufców i Zjazdami Chorągwi. Pozwoli to na wypracowanie podczas tych zjazdów materiałów na zjazd wyższego szczebla. Zmiana ta umożliwi również zgodnie z § 48 ust. 3 p. 7 wybór delegatów przez Zjazd Hufca bezpośrednio przed Zjazdem Chorągwi bez konieczności zwoływania Zjazdów Nadzwyczajnych, co pozwoli na uniknięcie częstego zwoływania Zbiórek Wyborczych i Zjazdów Nadzwyczajnych i kosztów z tym związanych.

Obecne kadencję hufców i chorągwi powinny zakończyć się w normalnym trybie jako pełne kadencje czteroletnie. Wyrównanie kadencji nastąpiłoby zatem od następnych kadencji wszystkich władz (w przypadku władz hufców i chorągwi oznaczałoby to ich jednorazowe skrócenie). Pozwoli to na zakończenie trwających kadencji w zaplanowanym czasie, spokojne

przygotowanie wprowadzonych zmian i dokonanie ich w sposób przemyślany i zapowiedziany. Ponadto dzięki temu rozwiązaniu wszyscy wybrani na Zjazdach do władz, świadomie wyraziliby zgodę na pełnienie funkcji w określonym czasie, uniknie się jednocześnie sytuacji, w której zmiany dotyczące poszczególnych władz zostaną wprowadzone w trakcie trwania ich kadencji. Niezwykle ważne jest takie stanowienie zmian prawnych, które nie odbiera instruktorom możliwości realizacji zadań przez czas na jaki zostali wybrani do ich realizacji, ani też nie zmusza ich do pełnienia funkcji po okresie, na jaki świadomie podjęli swoje instruktorskie zobowiązania. Jest to szczególnie istotne dla kształtowania poczucia stabilności prawa, kształtowania na wysokim poziomie kultury organizacyjnej oraz dla motywowania kadry. Wymaganie odpowiedzialności od kadry jest uwarunkowane odpowiedzialnym jej traktowaniem.

/podpis(-y) wnioskodawcy(-ów)/

WNIOSKODAWCA

1. hm. Janusz Sibiński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
2. hm. Jarosław Rura - komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
3. hm. Janusz Wolski - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
4. hm. Tomasz Kujaczyński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
5. phm. Karolina Okuniewska - delegatka Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
6. hm. Janusz Sibiński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
7. hm. Gabriela Jaskulska - delegatka Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
8. hm. Maria Rumińska - komendantka Hufca Złotów Chorągiew Wielkopolska
9. phm. Aleksander Dominiczak - komendant Hufca Poznań Śródmieście Chorągiew Wielkopolska
10. hm. Marian Derda - komendant Hufca Poznań Grunwald Chorągiew Wielkopolska

PROJEKT

**Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego
z dnia ... grudnia 2013 r.
w sprawie
zmian w Statucie ZHP
(wyrównanie kadencji władz)**

§ 1

Na podstawie § 64 ust. 3 pkt 3 Statutu ZHP XXXVIII Zjazd ZHP uchwała zmianę w Statucie ZHP polegającą na dodaniu rozdziału 12 pod nazwą „Przepisy przejściowe” zawierającego § 84 w brzmieniu:

„Rozdział 12.
Przepisy przejściowe

§ 84

1. Kadencja władz hufców, która rozpoczęła się w 2011 roku trwa do 2017 roku.
2. Kadencja władz chorągwi, która rozpoczęła się w 2010 i 2011 roku trwa do 2017 roku.
3. W 2017 r. odbędą się zjazdy zwykłe hufców, zjazdy zwykłe chorągwi, zbiórki dokonujące wyboru delegatów na Zjazd ZHP i Zjazd zwykły ZHP. Rada Naczelna ZHP ustali terminarz organizowania zjazdów hufców tak, aby poprzedzał terminarz organizowania zjazdów chorągwi, natomiast terminarz organizowania zjazdów chorągwi tak, aby poprzedzał Zjazd zwykły ZHP, z zachowaniem terminów przewidzianych w Ordynacji wyborczej ZHP.
4. Kadencje, o których mowa w ust. 1 i 2 traktuje się jako pełne, przy obliczaniu kadencji zgodnie z § 37 ust. 5.
5. Jeżeli w trakcie kadencji, o których mowa w ust. 1 i 2 zajdzie potrzeba aktualizacji programu rozwoju hufca lub chorągwi, dokonuje tego odpowiednio komenda hufca lub rada chorągwi.”.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

UZASADNIENIE

Celem zaproponowanych zmian jest doprowadzenie do sytuacji, że Zjazd ZHP poprzedzony będzie Zjazdami Hufców i Zjazdami Chorągwi. Proponowane zmiany pozwolą na wypracowanie podczas tych zjazdów materiałów na zjazd wyższego szczebla.

Nadto proponowane zmiany umożliwią zgodnie z postanowieniami § 48 ust. 3 pkt 7 Statutu ZHP wybór delegatów przez Zjazd Hufca bezpośrednio przed Zjazdem Chorągwi bez konieczności zwoływania Zjazdów Nadzwyczajnych.

W chwili obecnej jest sytuacja odwrotna: najpierw jest Zjazd ZHP, po roku Zjazd Chorągwi, a po kolejnym roku Zjazd Hufca. Delegatów na Zjazd Chorągwi musimy wybierać na Zjeździe Nadzwyczajnym Hufca.

A zatem w obecnym stanie faktycznym występuje zbyt częste zwoływanie Zjazdów Hufca i Zbiórek Wyborczych. W bieżącym roku na wiosnę odbywały się zbiórki wyborcze w celu dokonania wyboru delegatów na Zjazd ZHP, teraz są Zjazdy Sprawozdawcze Hufców, a w przyszłym roku trzeba będzie zwołać Zjazdy Nadzwyczajne Hufców w celu wyboru Delegatów na Zjazd Chorągwi. Powoduje to duże zaangażowanie władz Hufca w organizację zjazdów oraz generuje dodatkowe koszty.

ust. 5 w przypadku wykreślenia ze Statutu ZHP w § 48 ust. 3 pkt 2 oraz § 56 ust. 3 pkt 2 jest bezprzedmiotowy

WNIOSKODAWCA

1. hm. Wiktor Gruszka - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
2. hm. Jarosław Rura - komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
3. hm. Janusz Wolski - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
4. hm. Tomasz Kujaczyński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
5. hm. Janusz Sibiński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
6. hm. Wieńczysław Celer - skarbnik Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
7. hm. Maria Rumińska - komendantka Hufca Złotów Chorągiew Wielkopolska
8. hm. Rafał Maćkowiak - komendant Hufca Leszno Chorągiew Wielkopolska

PROJEKT

**Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego
z dnia ... grudnia 2013 r.
w sprawie
zmian w Statucie ZHP
(ograniczenie kadencyjności do władz naczelnych)**

§ 1

Na podstawie § 64 ust. 3 pkt 3 Statutu ZHP XXXVIII Zjazd ZHP uchwała następującą zmianę w Statucie ZHP:

- § 37 ust. 5 otrzymuje brzmienie: Funkcję Przewodniczącego ZHP i Naczelnika ZHP można sprawować nie dłużej niż przez 2 kolejne, pełne kadencje.”

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

UZASADNIENIE

Zmiana w Statucie ZHP dotycząca paragrafu 37 ustęp 5, polegająca na wykreśleniu komendanta chorągwi i komendanta hufca uzasadniona jest :

- brakiem zaplecza kadrowego przygotowanego do pełnienia funkcji - najczęściej to przygotowanie i szkolenie odbywa się w pierwszym roku pełnienia funkcji, co w znaczący sposób obniża poziom pracy hufca czy chorągwi
- brakiem działań i form pracy z kandydatami do pełnienia funkcji komendantów na przestrzeni ostatnich 6 lat, które wychodziłyby naprzeciw istniejącym zapisom w Statucie

- złymi praktykami stosowanymi w latach 2007 do 2013 polegającymi na krótkotrwałych przerwach w pełnieniu funkcji, co w odbiorze społecznym nie służy dobrej opinii o Związku
- brakiem zaufania do kadry dokonującej wyboru - zapis w Statucie odbiera możliwość demokratycznego wyboru
- przypadkowymi wyborami komendantów tylko po to by spełnić wymóg statutowy, co w konsekwencji prowadzi do przerywania kadencji władz po upływie roku lub dwóch lat.
- w pierwszej kadencji komendant zdobywa doświadczenie i kontakty zewnętrzne, w drugiej zaczyna realizować swoje projekty wykorzystując zdobyte doświadczenie i pozycję w środowisku. W chwili, gdy staje się doświadczonym liderem, musi ustąpić, a nowy komendant od początku rozpoczyna budowanie swojej pozycji lidera.
- kadencyjność na poziomie hufca i chorągwi nie gwarantuje stabilności jednostek terenowych organizacji i nie szanuje doświadczonych liderów.

WNIOSKODAWCA

1. hm. Janusz Wolski - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
2. hm. Jarostaw Rura - komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
3. hm. Tomasz Kujaczyński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
4. phm. Lidia Pokulniewicz - delegatka Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
5. hm. Janusz Sibiński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
6. phm. Karolina Okuniewska - delegatka Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
7. hm. Wiktor Gruszka - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
8. hm. Wieńczysław Celer - skarbnik Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
9. hm. Marian Derda - komendant Hufca Poznań Grunwald Chorągiew Wielkopolska
10. hm. Rafał Maćkowiak - komendant Hufca Leszno Chorągiew Wielkopolska
11. hm. Maria Rumińska - komendantka Hufca Złotów Chorągiew Wielkopolska

PROJEKT

**Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego
z dnia ... grudnia 2013 r.
w sprawie
zmian w Statucie ZHP
(likwidacja programów rozwoju hufca i chorągwi)**

§ 1

Na podstawie § 64 ust. 3 pkt 3 Statutu ZHP XXXVIII Zjazd ZHP uchwała następujące zmiany w Statucie ZHP:

1. w § 48 ust. 3 skreśla się pkt 2 w brzmieniu: „przyjmuje program rozwoju hufca”, dotychczasowe pkt. 3-8 otrzymują oznaczenie pkt 2-7,
2. § 52 ust. 2 p. 4 otrzymuje brzmienie: „tworzy warunki do realizacji w hufcu Strategii rozwoju ZHP”,
3. § 54 ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „ocenia w hufcu realizację Strategii rozwoju ZHP”,
4. w § 56 ust. 3 skreśla się pkt 2 w brzmieniu: „przyjmuje program rozwoju chorągwi”, dotychczasowe pkt. 3-7 otrzymują oznaczenie pkt. 2-6,
5. § 60 ust. 2 p. 4 otrzymuje brzmienie: tworzy warunki do realizacji w chorągwi Strategii rozwoju ZHP,
6. § 62 ust. 2 p. 2 otrzymuje brzmienie: „ocenia realizację w chorągwi Strategii rozwoju ZHP”.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

UZASADNIENIE

W chwili obecnej obowiązuje jedna Strategia ZHP, do której hufce i chorągwie są zobowiązane do opracowania rocznego Planu Operacyjnego. Tworzenie programów rozwoju hufca czy chorągwi jest w tej chwili zbędne, szczególnie że Strategia ZHP zobowiązuje nas do zmniejszania ilości dokumentów. Nie oznacza to, że hufce czy chorągwie, które chcą, mogą takie plany uchylać na swoich zjazdach.

WNIOSKODAWCA

1. hm. Janusz Wolski - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
2. hm. Jarostaw Rura - komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
3. hm. Tomasz Kujaczyński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
4. phm. Lidia Pokulniewicz - delegatka Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
5. hm. Janusz Sibiński - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
6. phm. Karolina Okuniewska - delegatka Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
7. hm. Wiktor Gruszka - delegat Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
8. hm. Wienczystaw Celer - skarbnik Chorągwi Wielkopolskiej ZHP
9. hm. Marian Derda - komendant Hufca Poznań Grunwald Chorągiew Wielkopolska
10. hm. Rafał Maćkowiak - komendant Hufca Leszno Chorągiew Wielkopolska
11. hm. Maria Rumińska - komendantka Hufca Złotów Chorągiew Wielkopolska

PROJEKT

**Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego
z dnia ... grudnia 2013 r.
w sprawie
zmian w Statucie ZHP**

**(wprowadzenie brania pod uwagę na zjeździe hufca i chorągwi oceny komisji
rewizyjnej i jednostki nadrzędnej)**

§ 1

Na podstawie § 64 ust. 3 pkt 3 Statutu ZHP XXXVIII Zjazd ZHP uchwała następujące zmiany w Statucie ZHP:

1. w § 48 ust. 3 dodaje się punkt 9 w brzmieniu: „rozpatruje opinię komisji rewizyjnej hufca i komendy chorągwi w sprawie działalności komendy hufca od ostatniego zjazdu zwykłego”,
2. § 49 ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „rozpatruje opinię komisji rewizyjnej hufca i komendy chorągwi w sprawie działalności komendy hufca od ostatniego zjazdu zwykłego”,
3. w § 56 ust. 3 dodaje się punkt 8 o treści: „rozpatruje opinię komisji rewizyjnej chorągwi i Głównej Kwatery ZHP w sprawie działalności komendy chorągwi od ostatniego zjazdu zwykłego”.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy stoją na stanowisku, iż przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu absolutorium dla komendy hufca i komendy chorągwi powinna być również brana pod uwagę opinia komisji rewizyjnej danego szczebla i jednostki nadrzędnej. Opinia taka informuje również instruktorów danej jednostki o postrzeganiu ich działalności przez jednostkę kontrolną i nadrzędną.

W chwili obecnej w Statucie ZHP w § 54 ust. 2 p. 6 jest zapis o konieczności sporządzenia takiej oceny przez komisję rewizyjną hufca, a w § 62 ust. 2 p.8 przez komisję rewizyjną chorągwi.

Jest również zapis w § 49 ust. 2 p. 2 „rozpatruje opinię komisji rewizyjnej hufca i komendy chorągwi w sprawie przedłożonego przez komendę hufca sprawozdania”, który nie w pełni umożliwia ocenę działalności hufca, gdyż ogranicza się tylko do oceny sprawozdania, a nie całokształtu działalności hufca i dotyczy tylko zjazdu sprawozdawczego.

WNIOSKODAWCA

1. hm. Aldona Bińkowska, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP, Chorągiew Dolnośląska
2. phm. Paulina Muszyńska, delegat na XXXVIII Zjazd ZHP, Chorągiew Dolnośląska

PROJEKT

Uchwała nr ... XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego z dnia ... grudnia 2013 r. w sprawie zmian w Statucie ZHP

§ 1

1. Punkt 3. w paragrafie § 3. Statutu ZHP otrzymuje brzmienie:
Podstawą wychowania w ZHP są normy moralne, wywodzące się z uniwersalnych, kulturowych i etycznych wartości chrześcijaństwa.
2. W punkcie 3. w paragrafie § 3. Statutu ZHP skreśla się zdanie:
ZHP uznaje prawo każdego członka Związku do osobistego wyboru systemu wartości duchowych.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Statut ZHP dokładnie określa system wartości duchowych w paragrafie § 3. w punkcie 2: „ZHP wychowuje młodych ludzi na prawych, aktywnych, zaradnych i odpowiedzialnych obywateli w duchu wartości zawartych w Prawie Harcerskim.” oraz punkcie 3: „Podstawą wychowania w ZHP są normy moralne, wywodzące się z uniwersalnych, kulturowych i etycznych wartości chrześcijaństwa.”. W paragrafie § 5 w punkcie 1. natomiast jest napisane, że metoda harcerska wspiera samorozwój zuchów, harcerzy i instruktorów między innymi przez Przymierzenie i Prawo, a w punkcie 2. „ZHP realizuje cele przez harcerski system wychowawczy rozumiany jako jedność zasad harcerskiego wychowania, metody i programu, w którym istotną rolę odgrywa osobisty przykład instruktora”.

W związku z tym, że misją ZHP jest wychowywanie młodego człowieka, które opiera na wartościach zawartych w Prawie Harcerskim, wywodzących się z uniwersalnych, kulturowych i etycznych wartości chrześcijaństwa, a system wychowawczy stanowi jedność zasad harcerskiego wychowania, metody i programu, gdzie rola osobistego przykładu instruktora

stanowi niezwykle ważny element, zapis, który obecnie jest kontynuacją punktu 3 w paragrafie § 3., że „ZHP uznaje prawo każdego członka Związku do osobistego wyboru systemu wartości duchowych” stoi w sprzeczności z innymi zapisami Statutu oraz Podstaw wychowawczych ZHP. Z jednej strony bowiem Statut ZHP określa precyzyjnie wartości, nakłada na instruktorów odpowiedzialność wychowywania zgodnie z nimi metodą harcerską, odznaczającą się naturalnością czy pośredniością, a więc osobistym przykładem instruktora, z drugiej zaś strony zapis ten jest niekonsekwentny i daje możliwość wyboru systemu wartości, który niekoniecznie musi być zgodny z systemem wartości określonym przez ZHP. W Statucie w paragrafie § 3. w punkcie 2 ZHP określa się jako dobrowolne stowarzyszenie otwarte dla wszystkich bez względu na pochodzenie, rasę czy wyznanie, co oznacza, że każdy może wstąpić do ZHP, jeśli tylko przyjmuje i wyznaje wartości zgodne z Prawem Harcerskim. **W Podstawach wychowawczych ZHP napisane jest, że „dla skutecznej realizacji misji organizacji niezbędne są, łącznie: świadomy instruktor-wychowawca, którego postawa odzwierciedla nasze wartości, umiejętnie stosowana harcerska metoda, wartości opisane w Prawie Harcerskim.”**

Założenia statutowe – proponowane zmiany

Założenia podstawowe

1. Likwidacja sądów harcerskich na każdym szczeblu, sąd nabrałby charakteru sądu koleżeńskiego, byłby powoływany ze składu rady chorągwi lub rady naczelnej, interpretacja statutu przeniesiona do Centralnej Komisji Rewizyjnej/ Rady Naczelnej.
2. I wariant: Likwidacja komisji rewizyjnych w hufcach.
II wariant: Likwidacja/prawo powoływania przez Zjazd (zbywalne) komisji rewizyjnych w hufcach poniżej 500 członków/800 członków.
Funkcje rewizyjne względem hufców pełni komisja rewizyjna chorągwi.
3. Czynne prawo wyborcze w hufcach zostaje ograniczone do instruktorów pełniących podstawowe funkcje wychowawcze i szefów jednostek podstawowych, pozostali uczestniczą w zjeździe hufca z głosem doradczym. W zjeździe hufca z głosem decydującym w sprawach pozostałych niż wybory władz mają członkowie ZHP na dotychczasowych zasadach.
4. Czynnego prawa wyborczego nie mają I wersja: pracownicy ZHP, II wersja: pracownicy ZHP poza komendantami chorągwi i Naczelnikiem ZHP.

Ustalenia szczegółowe

1. Prawa wyborcze

1) Czynne prawo wyborcze Hufiec

- Czynne prawo wyborcze na zjazdach hufców mają drużynowi, komendanci szczepli, komendanci związków drużyn, komendant hufca.

Chorągiew

- Czynne prawo wyborcze mają delegaci wybrani w hufcach, przewodniczący rady chorągwi, komendant chorągwi, przewodniczący komisji rewizyjnej chorągwi.

Zjazd ZHP

- Czynne prawo wyborcze mają delegaci wybrani w hufcach (zgodnie z wyborem opisu czynnego prawa wyborczego w hufcach) lub rejonach hufców, przewodniczący ZHP, naczelnik ZHP, przewodniczący centralnej komisji rewizyjnej.

2) Bierne prawo wyborcze

- Do rady chorągwi, Rady Naczelnej, Centralnej Komisji Rewizyjnej mogą wejść tylko instruktorzy w stopniu podharcmistra i harcmistrza
- W skład Rady Naczelnej nie mogą wchodzić komendanci chorągwi

2. Wybór władz

- 1) Wybór komendanta i komendy chorągwi, naczelnika i głównej kwatery
  - I wersja: Komendanta i komendę chorągwi, Naczelnika i Główną Kwaterę wybiera (na wniosek komendanta, Naczelnika ZHP) i udziela rocznego absolutorium odpowiednio rada chorągwi i Rada Naczelna
  - II wersja: jak dotychczas
  - III wersja: komendanta chorągwi, Naczelnika ZHP wybiera odpowiedni zjazd, komendę chorągwi, Główna Kwaterę wybiera odpowiedni rada chorągwi, Rada Naczelna.
- 2) Wybór Rady Naczelnej
  - Członków RN chorągwianych po jednym z każdej chorągwi wybiera zjazd chorągwi (a między zjazdami rada chorągwi), 10 pozostałych członków Rady Naczelnej jest wybieranych na Zjeździe ZHP w wolnych wyborach. Aby zostać kandydatem do rady Naczelnej wybieranym przez Zjazd ZHP trzeba mieć pisemne poparcie co najmniej tylu delegatów, ilu liczy najmniejsza delegacja chorągwiwana.

3. Ocena i absolutorium

- 1) Coroczna ocena i absolutorium dla komendanta i komendy hufca
  - Coroczna zbiórka hufca dokonuje i oceny pracy komendanta i komendy (bez absolutorium)
- 2) Coroczna Ocena i absolutorium dla komendanta i komendy chorągwi
  - Corocznie ocenia i udziela absolutorium komendantowi i komendzie rada chorągwi na podstawie oceny własnej i oceny komisji rewizyjnej chorągwi. Wniosek o absolutorium stawia I wersja: przewodniczący rady chorągwi, II wersja: jak dotychczas. Po nieudzieleniu absolutorium rada chorągwi (może) podejmuje decyzję o wygaszeniu mandatu i decyduje o zwołaniu zjazdu nadzwyczajnego w ciągu 30 dni od podjęcia decyzji.
  - Na zjeździe chorągwi ocena i absolutorium udzielane jest I wersja: za całą kadencję; II wersja: za ostatni rok.
- 3) Ocena i absolutorium dla Naczelnika i Głównej Kwatery
  - Corocznie ocenia i udziela absolutorium naczelnikowi i Głównej Kwaterze Rada Naczelna na podstawie oceny własnej i oceny Centralnej Komisji Rewizyjnej. Wniosek o absolutorium stawia I wersja: przewodniczący ZHP, II wersja: jak dotychczas. Po nieudzieleniu absolutorium Rada Naczelna (może) podejmuje decyzję o wygaszeniu mandatu i decyduje o zwołaniu zjazdu nadzwyczajnego w ciągu 30 dni od podjęcia decyzji.

4. Kadencyjność

- kadencje 3 x 3 lata,
- kadencje 5 x 2 lata.

5. Statutowe określenie "kadry ZHP".

Propozycja: Kadra w ZHP to: **kadra instruktorska i kadra wspierająca.**

Taki podział pozwala na pełne wykorzystanie wolontariuszy – nie będących nie tylko instruktorami ale nawet harcerzami do stałej służby na rzecz ZHP. Zmniejszenie obciążeń dla kadry instruktorskiej będzie skutkowało lepszym wywiązywaniem się z powierzonych zadań,

łatwiejszym pogodzeniem różnych sfer życia i większym zadowoleniem z własnej działalności w ZHP. Kadra instruktorska to instruktorzy pełniący rozmaite funkcje wychowawcze. Wychowaniem w ZHP zajmuje się kadra instruktorska. Kadra wspierająca nie pełni funkcji wychowawczych a wspiera kadrę instruktorską poprzez pełnienie funkcji o charakterze organizacyjnym, logistycznym, gospodarczym czy promocyjnym. Pełne prawa wyborcze powinna mieć kadra instruktorska w zakresie opisanym w statucie.

6. Zadania poszczególnych elementów struktury

1) Zadania komendy hufca:

- Zapewnienie kształcenia drużynowych
- Tworzenie wspólnoty kadrowej i terytorialnej
- Bieżące wsparcie drużynowych
- Organizacja przedsięwzięć programowych wspierających drużynowych
- Wspieranie drużynowego w kontaktach zewnętrznych (szkoła, kościół, władze lokalne, itp.)
- Wspieranie drużyn w organizacji obozu

2) Zadania komendy chorągwi

- Tworzy i utrzymuje relacje zewnętrzne z władzami i instytucjami lokalnymi
- Realizacja planu operacyjnego chorągwi
- Prowadzenie rozliczeń finansowych i księgowości w odniesieniu do działalności wychowawczej
- Prowadzenie pracy z kadrą hufców
- Pozyskiwaniem środków finansowych i wsparcie w tym zakresie komend hufców
- Wspieranie, nadzór i ocena komendantów i komend hufców
- Tworzy wspólnotę terytorialną hufców
- Powoływanie spółek, fundacji, spółdzielni, itp., i wybór przedstawicieli do władz tych podmiotów po uzyskaniu pozytywnej opinii chorągwianej komisji rewizyjnej, sprawowanie nadzoru właścicielskiego

3) Zadania rady chorągwi

- Rada składa się z 11-20 członków w zależności od decyzji zjazdu, przewodniczącym rady chorągwi może być tylko instruktor w stopniu harcmistrza, wybierany jest przez radę
- Pracami rady chorągwi kieruje przewodniczący przy pomocy wiceprzewodniczącego i sekretarza
- Zatwierdza roczne plany operacyjne chorągwi opracowane wspólnie komendą chorągwi.
- Zatwierdza i rozlicza budżet chorągwi
- Na podstawie oceny własnej i chorągwianej komisji rewizyjnej udziela corocznie absolutorium komendantowi i komendzie chorągwi, ma prawo wygaszenia mandatu
- Zatwierdza plany operacyjne chorągwi i analizuje wyniki ewaluacji wdrażania Strategii ZHP
- W skład rady chorągwi nie mogą wchodzić komendanci hufca
- Opiniuje wnioski o zaciągnięciu zobowiązań lub zbyciu majątku trwałego chorągwi przez Komendę chorągwi
- Zwołuje zjazd chorągwi
- Na wniosek przewodniczącego rady chorągwi powołuje skład sadu harcerskiego do konkretnej sprawy

4) kompetencje komendanta i komendy

- Może zwołać zjazdy podległych hufców
- Nie może zwołać zjazdu chorągwi

- 5) Komisja rewizyjna chorągwi
  - Może zwołać zjazd chorągwi,
  - W uzasadnionych przypadkach może wnioskować do rady chorągwi o zwołanie zjazdów nadzwyczajnych hufców
  - Składa się z co najmniej 11 instruktorów
  - Kontroluje działania chorągwi i hufców
  - Może powoływać swoje terenowe oddziały
  - Przewodniczącym musi być instruktor w stopniu harcmistrza

- 6) Kompetencje komendanta
  - Reprezentuje chorągiew na zewnątrz
  - Kieruje Komendą Chorągwi
  - Wydaje rozkazy

- 7) Zadania Głównej Kwatery
  - Realizuje plany operacyjne GK
  - Zarządza majątkiem i prowadzi gospodarkę finansową ZHP.
  - Określa zasady gospodarki finansowej w ZHP.
  - Wydaje instrukcje i regulaminy za wyjątkiem zastrzeżonych dla RN ZHP.
  - Prowadzi pracę z kadrą chorągwi
  - Tworzy Inspiracje programowe wzmacniające realizację kierunków programowych
  - Pozyskuje środków finansowe
  - Wspiera, nadzoruje i ocenia komendantów i komendy chorągwi
  - Podejmuje uchwały o zbyciu i nabyciu majątku, a w przypadku zobowiązań i zbycia majątku powyżej kwoty 500 tys. zł jednorazowo musi uzyskać pozytywną opinię centralnej Komisji rewizyjnej i zgodę RN.
  - Powołuje spółki, fundacje, spółdzielnie, itp., i wybiera przedstawicieli do władz tych podmiotów po uzyskaniu pozytywnej opinii Centralnej Komisji Rewizyjnej, sprawuje nadzór właścicielski

- 8) Zadania Rady Naczelnej (uzupełnienie do dotychczas obowiązujących)
  - Jest najwyższą władzą w ZHP pomiędzy Zjazdami
  - wersja: dokonuje interpretacji Statutu ZHP,
  - Tworzy kierunki pracy wychowawczej dla organizacji
  - Przyjmuje przekaz promocyjny ZHP
  - Zatwierdza roczne plany operacyjne centralne opracowane wspólnie z GK
  - Zatwierdza i rozlicza budżet centralny
  - Na podstawie oceny własnej i Centralnej Komisji Rewizyjnej udziela corocznie absolutorium naczelnikowi i Głównej Kwaterze, ma prawo wygaszenia mandatu
  - Radzie przewodniczy Przewodniczący ZHP

- 9) Centralna Komisja Rewizyjna
  - Wersja: Dokonuje interpretacji statutu ZHP
  - Może zwołać zjazd ZHP i posiedzenie RN
  - Kontroluje poziom centralny i w uzasadnionych przypadkach poziom chorągwi

- 10) Kompetencje Przewodniczącego ZHP
  - Przewodzi Związkowi w sprawach ideowo-wychowawczych
  - Kształtuje oddziaływanie ruchu harcerskiego na zewnątrz
  - Koordynuje współpracę z władzami naczelnymi: RN, CKR, GK

- Kieruje RN ZHP
- Stoi na straży wartości, jedności, zasad ideowych i tradycji ZHP
- Reprezentuje ZHP na zewnątrz z wyjątkiem reprezentacji zastrzeżonej dla naczelnika i Głównej Kwatery
- Koordynuje działalność Ruchu Przyjaciół Harcerstwa (analogicznie przewodniczący chorągwi)
- Nadaje odznaczenia i tytuły honorowe ZHP
- Proponuje skład sądu harcerskiego spośród członków RN

11) Kompetencje Naczelnika

- Reprezentuje ZHP w zakresie reprezentacji zastrzeżonej dla Naczelnika i Głównej Kwatery
- Kieruje GK ZHP
- Wydaje rozkazy

Struktura gospodarcza

- Służebna do programu i wydzielona w odrębny pion zależny od władz organizacji.
- Osoby zarządzające majątkiem nie powinny być wybierane na zjeździe. Powinna być powoływana rada nadzorcza/rada fundacji przez RCH na wniosek KCH po uzyskaniu opinii KR o poszczególnych kandydatach. Nie możliwe jest łączenie funkcji w radach i fundacjach i władzach organizacji.
- Wszystkie działania gospodarcze idą poza strukturą ZHP, w innej formie prawnej (fundacja, spółka), która może powoływać oddziały terenowe do zarządzania poszczególnymi działaniami.
- Majątek zostaje w ZHP, majątek jest wynajmowany lub dzierżawiony innemu podmiotowi gospodarczemu czyli tej fundacji, spółce wydzielonej na poziomie chorągwi.
- Nadzór właścicielski musi być przez radę, władza wykonawcza powołuje osoby do rady nadzorczej lub rady fundacji, które musi pozytywnie zaopiniować odpowiednia komisja rewizyjna. W skład ciał nadzorczych nie mogą wejść członkowie zarządów ani osoby z nimi spokrewnione.
- Hufiec który daje jakiś majątek musi mieć na niego wpływ, poprzez przedstawiciela/przedstawicieli w składzie rady fundacji/nadzorczej.
- Możliwe dwie opcje – prowadzenie bazy przez własny ośrodek gospodarczy i ma człowieka z chorągwi w radzie nadzorczej jako kontrolę lub daje bazę do wspólnego ośrodka na poziomie chorągwi i dają swojego człowieka ; trzecia droga jeden ośrodek na poziomie chorągwi z ośrodkami w poszczególnych bazach.
- Pula pieniędzy jako ubezpieczenie wewnętrzne dla działań gospodarczych ZHP.

STATUT ZHP

(propozycje zmian proponowane przez GK ZHP
wyróżnione zostały w tekście kolorem czerwonym)

ROZDZIAŁ 1.

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Związek Harcerstwa Polskiego jest ogólnopolskim, patriotycznym stowarzyszeniem i prowadzi działalność pożytku publicznego.
2. Związek Harcerstwa Polskiego może używać skrótu ZHP.
3. ZHP posiada osobowość prawną. Osobowość prawną posiadają także chorągwie jako terenowe jednostki organizacyjne.
4. ZHP działa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W wyjątkowych wypadkach ZHP może działać za granicą z ograniczeniami wynikającymi z § 16 ust. 2.
5. Siedzibą władz naczelnych ZHP jest miasto stołeczne Warszawa.
6. Postanowienia Statutu, w których mowa o harcerzu, harcerzu starszym, wędrowniku, instruktorsze, stosuje się odpowiednio do harcerek, harcerek starszych, wędrowniczek i instruktorek.

ROZDZIAŁ 2.

Charakter, cele i środki działania

§ 2

1. ZHP działa zgodnie z zasadami, celami i metodą wprowadzonymi przez założyciela skautingu Roberta Baden-Powella i rozwiniętymi przez Andrzeja Małkowskiego.
2. ZHP jest dobrowolnym stowarzyszeniem otwartym dla wszystkich bez względu na pochodzenie, rasę czy wyznanie.
3. ZHP jest stowarzyszeniem apolitycznym, niezależnym ideowo i organizacyjnie od partii, ruchów i organizacji o charakterze politycznym. Nie można wykorzystywać struktur ani symboli ZHP do prowadzenia działalności politycznej.
4. ZHP jest członkiem światowej rodziny skautowej zrzeszonej w Światowej Organizacji Ruchu Skautowego (WOSM), Światowym Stowarzyszeniu Przewodniczek i Skautek (WAGGGS) i Międzynarodowym Bractwie Skautów i Przewodniczek (ISGF).

§ 3

1. Misją ZHP jest wychowywanie młodego człowieka, czyli wspieranie go we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań.
2. ZHP wychowuje młodych ludzi na prawych, aktywnych, zaradnych i odpowiedzialnych obywateli w duchu wartości zawartych w Prawie Harcerskim.
3. Podstawą wychowania w ZHP są normy moralne, wywodzące się z uniwersalnych, kulturowych i etycznych wartości chrześcijaństwa. ZHP uznaje prawo każdego członka Związku do osobistego wyboru systemu wartości duchowych.
4. Za główne cele swojego działania ZHP uznaje:
  - 1) stwarzanie warunków do wszechstronnego, intelektualnego, społecznego, duchowego, emocjonalnego i fizycznego rozwoju człowieka,
  - 2) nieskrępowane kształtowanie osobowości człowieka odpowiedzialnego, przy poszanowaniu jego prawa do wolności i godności, w tym wolności od wszelkich nałogów,

- 3) upowszechnianie i umacnianie w społeczeństwie przywiązania do wartości: wolności, prawdy, sprawiedliwości, demokracji, samorządności, równouprawnienia, tolerancji i przyjaźni,
- 4) stwarzanie warunków do nawiązywania i utrwalania silnych więzi międzyludzkich ponad podziałami rasowymi, narodowościowymi i wyznaniowymi,
- 5) upowszechnianie wiedzy o świecie przyrody, przeciwstawianie się jego niszczeniu przez cywilizację, kształtowanie potrzeby kontaktu z nieskażoną przyrodą.

§ 4

1. ~~Dla osiągnięcia swoich celów ZHP:~~

- ~~1) — zrzesza swoich członków w podstawowych jednostkach organizacyjnych,~~
- ~~2) — prowadzi całoroczną działalność wychowawczą, edukacyjną i oświatową wśród dzieci i młodzieży, posługując się harcerską metodą wychowawczą,~~
- ~~3) — wypowiada się w sprawach dzieci i młodzieży, upowszechnia prawa dziecka,~~
- ~~4) — współdziała z rodzicami, w szczególności poprzez koła przyjaciół harcerstwa, wspierając ich w wychowaniu dzieci i młodzieży,~~
- ~~5) — kształtuje więzi międzypokoleniowe poprzez działania na rzecz osób w wieku emerytalnym, szczególnie harcerskich seniorów i kombatanów,~~
- ~~6) — upowszechnia zasady wolności i praw człowieka, swobód obywatelskich, w tym równych szans kobiet i mężczyzn,~~
- ~~7) — przyczynia się do budowania społeczeństwa obywatelskiego i rozwoju demokracji, wspomaga rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,~~
- ~~8) — kształtuje postawy patriotyczne poprzez upowszechnianie tradycji narodowych, rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,~~
- ~~9) — działa na rzecz obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej; porządku i bezpieczeństwa publicznego,~~
- ~~10) — prowadzi działania w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,~~
- ~~11) — dba o dobra kultury związane z historią harcerstwa, chroni je i udostępnia dla celów naukowo-badawczych i wychowawczych,~~
- ~~12) — upowszechnia kulturę, tradycje i dorobek Rzeczypospolitej Polskiej za granicą~~
- ~~13) — prowadzi działalność na rzecz integracji europejskiej i współpracy między społecznościami, w szczególności z organizacjami skautowymi,~~
- ~~14) — podejmuje zadania w zakresie współpracy z Polonią i Polakami poza granicami kraju,~~
- ~~15) — prowadzi działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz kultywowania języków regionalnych,~~
- ~~16) — realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej, w tym poprzez prowadzenie działalności charytatywnej i opiekuńczej,~~
- ~~17) — prowadzi działania na rzecz:
  - ~~a) — wyrównywania szans, zapobiegając wykluczeniu społecznemu,~~
  - ~~b) — resocjalizacji dzieci i młodzieży nieprzystosowanych społecznie,~~
  - ~~c) — osób niepełnosprawnych, a w szczególności rehabilitację i rewalidację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,~~
  - ~~d) — integracji i reintegracji zawodowej i społecznej,~~~~
- ~~18) — prowadzi działalność w zakresie ratownictwa i ochrony ludności podczas stanów nadzwyczajnych i kryzysowych,~~
- ~~19) — udziela pomocy ofiarom katastrof i klęsk żywiołowych w kraju i za granicą,~~
- ~~20) — upowszechnia ideę wolontariatu,~~
- ~~21) — organizuje wolontariuszy do realizacji celów statutowych ZHP,~~
- ~~22) — prowadzi działalność edukacyjną i kształceniową wśród osób dorosłych, w szczególności szkoli wolontariuszy,~~

- ~~23) organizuje przedsięwzięcia związane z rozwojem zainteresowań i specjalności w zakresie kultury fizycznej i sportu oraz turystyki i krajoznawstwa,~~
- ~~24) organizuje letni i zimowy wypoczynek w formach wyjazdowych i w miejscu zamieszkania,~~
- ~~25) działa na rzecz zrównoważonego rozwoju, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,~~
- ~~26) działa na rzecz promocji zdrowego trybu życia oraz ochrony zdrowia,~~
- ~~27) inicjuje i realizuje programy profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym, przemocy, profilaktyki alkoholowej i innych uzależnień,~~
- ~~28) prowadzi działania na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,~~
- ~~29) przygotowuje członków organizacji do aktywności na rynku pracy,~~
- ~~30) podejmuje działalność wspomagającą rozwój przedsiębiorczości, szczególnie wśród dzieci i młodzieży,~~
- ~~31) prowadzi działalność wspomagającą technicznie, organizacyjnie i merytorycznie harcerskie komendy oraz organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,~~
- ~~32) tworzy i prowadzi ośrodki oraz placówki oświatowo-wychowawcze, opiekuńczo-wychowawcze,~~
- ~~33) tworzy i prowadzi ośrodki oraz placówki prowadzące działania w zakresie kultury,~~
- ~~34) prowadzi działalność naukowo-badawczą w szczególności w utworzonych i prowadzonych ośrodkach naukowo-badawczych,~~
- ~~35) prowadzi działalność wydawniczą, radiową i informacyjną.~~

1. ZHP realizuje swoje cele poprzez:

- 1) zrzeszania swoich członków w podstawowych jednostkach organizacyjnych,
- 2) prowadzenie catorocznej działalności wychowawczej, edukacyjnej oraz oświatowej wśród dzieci i młodzieży, z wykorzystaniem harcerskiej metody wychowawczej,
- 3) wypowiadanie się w sprawach dzieci i młodzieży,
- 4) współdziałanie z rodzicami, w szczególności poprzez koła przyjaciół harcerstwa oraz wspieranie ich w wychowaniu dzieci i młodzieży,
- 5) prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz prowadzenie działalności w zakresie wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- 6) wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 7) działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 8) prowadzenie działalności charytatywnej,
- 9) podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturalnej,
- 10) działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego,
- 11) działalność na rzecz ochrony i promocji zdrowia,
- 12) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 13) promocję zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- 14) działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn,
- 15) kształtowanie więzi międzypokoleniowych w konsekwencji działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, szczególnie harcerskich seniorów i kombatanów,

- 16) działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
- 17) działalność wspomagającą rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej,
- 18) działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- 19) działalność w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży,
- 20) działalność w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- 21) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- 22) działalność w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- 23) działalność w zakresie turystyki i krajoznawstwa,
- 24) działalność na rzecz porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- 25) działalność na rzecz obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- 26) upowszechnianie i ochronę wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także wspomaganie rozwoju demokracji,
- 27) ratownictwo i ochronę ludności,
- 28) pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
- 29) upowszechnianie i ochronę praw konsumentów,
- 30) działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
- 31) promocję i organizację wolontariatu,
- 32) pomoc Polonii i Polakom za granicą,
- 33) działalność na rzecz kombatantów i osób represjonowanych,
- 34) promocję Rzeczypospolitej Polskiej za granicą,
- 35) działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- 36) przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- 37) działalność wydawniczą, radiową i informacyjną,
- 38) działalność naukowo-badawczą, prowadzoną w szczególności w utworzonych i prowadzonych ośrodkach naukowo-badawczych,
- 39) tworzenie i prowadzenie ośrodków oraz placówek oświatowo-wychowawczych oraz opiekuńczo-wychowawczych,
- 40) dbałość o dobra kultury związane z historią harcerstwa, ich ochronę oraz udostępnianie dla celów naukowo-badawczych i wychowawczych,
- 41) zakładanie i prowadzenie szkół i placówek,
- 42) tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego,
- 43) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych,
- 44) działalność wspomagającą technicznie, organizacyjnie i merytorycznie harcerskie komendy oraz organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie określonym powyżej.

2. Działania wymienione w ust. 1 prowadzone są jako działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego.

3. ZHP realizuje swoje cele oraz prowadzi działalność wychowawczą opartą na metodzie harcerskiej także wśród osób niezrzeszonych w ZHP.

§ 5

1. Metoda harcerska to sposób działania odznaczający się:
  - pozytywnością,
  - indywidualnością,
  - wzajemnością oddziaływań,
  - dobrowolnością i świadomością celów,
  - pośredniością,
  - naturalnością,będący jednocześnie systemem wspierania samorozwoju zuchów, harcerzy i instruktorów przez:
  - Przysiężenie i Prawo,
  - uczenie w działaniu,
  - uczestnictwo w małych grupach,
  - stale doskonalony i stymulujący program.
2. ZHP realizuje cele przez harcerski system wychowawczy rozumiany jako jedność zasad harcerskiego wychowania, metody i programu, w którym istotną rolę odgrywa osobisty przykład instruktora.
3. Zasady harcerskiego wychowania to: służba, braterstwo, praca nad sobą.
4. Program działania powstaje samorządnie w drużynach oraz w innych podstawowych jednostkach organizacyjnych ZHP.

§ 6

Wartości wychowawcze ZHP zawarte są w Obietnicy i Prawie Zucha, Przysiężeniu i Prawie Harcerskim oraz Zobowiązaniu Instruktorskim.

Obietnica Zucha:

Obiecuję być dobrym zuchem, zawsze przestrzegać Prawa Zucha.

Prawo Zucha:

1. Zuch kocha Boga i Polskę.
2. Zuch jest dzielny.
3. Zuch mówi prawdę.
4. Zuch pamięta o swoich obowiązkach.
5. Wszystkim jest z zuchem dobrze.
6. Zuch stara się być coraz lepszy.

Przysiężenie Harcerskie:

Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliźnim i być posłuszną/posłusznym Prawu Harcerskiemu.

Prawo Harcerskie:

1. Harcerz sumiennie spełnia swoje obowiązki wynikające z Przysiężenia Harcerskiego.
2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest użyteczny i niesie pomoc bliźnim.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku.
6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.
8. Harcerz jest zawsze pogodny.

9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.
10. Harcerz jest czysty w myśli, w mowie i uczynkach; nie pali tytoniu i nie pije napojów alkoholowych.

Zobowiązanie Instruktorskie:

Przyjmuję obowiązki instruktorki/instruktora Związku Harcerstwa Polskiego. Jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności harcerskiego wychowawcy i opiekuna. Będę dbać o dobre imię harcerstwa, przestrzegać Statutu ZHP, pracować nad sobą, pogłębiać swoją wiedzę i umiejętności. Wychowam swego następcę. Powierzonej przez Związek Harcerstwa Polskiego służby nie opuszczę samowolnie.

§ 7

1. ZHP współpracuje z organami władzy publicznej, administracji rządowej i samorządowej, placówkami oświaty i wychowania, Wojskiem Polskim oraz innymi służbami mundurowymi, Kościołem katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi, a także z organizacjami społecznymi i podmiotami, których cele i działalność nie są sprzeczne z celami ZHP.
2. ZHP korzysta ze wsparcia rodziców i pomocy ruchu przyjaciół harcerstwa.

§ 8

1. ZHP utrzymuje kontakty z dziećmi i młodzieżą polonijną oraz Polakami mieszkającymi poza granicami kraju.
2. ZHP współdziała z organizacjami skautowymi zrzeszonymi w WOSM, WAGGGS i ISGF.
3. ZHP może współpracować także z innymi organizacjami, zwłaszcza dziecięcymi i młodzieżowymi w innych państwach oraz z organizacjami międzynarodowymi, których cele i działalność nie są sprzeczne z celami ZHP.

ROZDZIAŁ 3.

Hymn, odznaki, symbole, mundury organizacyjne

§ 9

1. Hymnem ZHP jest pierwsza zwrotka wraz z refrenem pieśni „Wszystko, co nasze, Polsce oddamy”.
2. Tekst oraz zapis nutowy Hymnu ZHP stanowi załącznik nr 1 do Statutu ZHP.

§ 10

1. Odznakami organizacyjnymi ZHP są:
  - 1) dla zuchów - Znaczek Zucha przedstawiający główkę białego orła i żółtą tarczę wschodzącego słońca na niebieskim tle; podstawą odznaki jest czerwony prostokąt z napisem „ZUCH”,
  - 2) dla pozostałych członków ZHP, którzy złożyli Przysiężenie Harcerskie - tradycyjny Krzyż Harcerski, wzorowany na orderze Virtuti Militari, z lilijką w środku i wieńcem z liści dębowych i laurowych, wplecionym w ramiona, oraz napisem „CZUWAJ”.
2. Tradycyjnym znakiem ZHP jest harcerska lilijka z inicjałami hasła filaretów: Ojczyzna, Nauka, Cnota oraz inicjałami ZHP na przewiązce.
3. Odznakami przynależności członków ZHP do WOSM, WAGGGS i ISGF są noszone na mundurze symbole tych organizacji.
4. Wzór Znaczką Zucha, Krzyża Harcerskiego i lilijki stanowi załącznik nr 2 do Statutu ZHP.
5. Wzory innych odznak, odznaczeń organizacyjnych i symboli ZHP oraz sposób ich używania określa Główna Kwatera ZHP.

§ 11

1. ZHP posiada sztandar i banderę.
2. Prawo posiadania sztandaru przysługuje także chorągwiom, hufcom, szczepom, związkom drużyn oraz podstawowym jednostkom organizacyjnym ZHP.
3. Wzory sztandarów i zasady ich przyznawania oraz wzór bandery i prawo jej posiadania określa Główna Kwatera ZHP.

§ 12

1. Podstawowym ubiorem organizacyjnym członków ZHP jest mundur.
2. Wzory mundurów i innych strojów organizacyjnych oraz sposoby ich używania określa Główna Kwatera ZHP.

§ 13

Jednostki organizacyjne ZHP mogą posiadać nazwy i imiona. Zasady i tryb przyjmowania nazw i imion określa Główna Kwatera ZHP.

ROZDZIAŁ 4. Członkostwo

§ 14

Członkostwo ZHP powstaje z chwilą wyrażenia woli przynależności do ZHP i uzyskania przydziału służbowego.

§ 15

1. Członkostwo w ZHP jest członkostwem zwyczajnym (członek zwyczajny) bądź członkostwem honorowym (członek honorowy). Ilekroć przy tym w innych postanowieniach niniejszego Statutu mowa jest o członku bądź członkostwie, rozumie się przez to członka zwyczajnego bądź członkostwo zwyczajne.
2. Członkiem ZHP może zostać każdy, kto wyrazi wolę przynależności do ZHP i działania zgodnego z zasadami i celami Związku, przy czym osoby do lat 18 mogą należeć do ZHP za pisemną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych.
3. Członkiem honorowym ZHP może zostać osoba, która ukończyła 18 lat. Nabycie członkostwa honorowego ZHP następuje w konsekwencji zaproszenia, jakie kierowane jest przez Główną Kwaterę ZHP do osoby, która miałaby stać się członkiem honorowym ZHP oraz złożenia przez taką osobę pisemnej deklaracji o woli przynależności do ZHP na zasadach członkostwa honorowego. Członkiem honorowym ZHP może być tylko i wyłącznie osoba, której dotychczasowa postawa daje rękojmię należytego reprezentowania interesów ZHP oraz dbania o dobre imię i dobro ZHP. Członkowie honorowi ZHP mają prawo do posługiwania się odznakami organizacyjnymi ZHP, na zasadach wynikających z postanowień regulaminu przyjętego przez Główną Kwaterę ZHP, przy czym nie przysługuje im prawo do noszenia munduru. Na zasadach wynikających z regulaminu przyjętego przez Główną Kwaterę ZHP, członkowie honorowi mają także prawo brać czynny udział w działalności prowadzonej przez ZHP, a także uczestniczyć, jedynie z głosem doradczym, w pracach władz ZHP.
4. Członkom honorowym ZHP nie przysługuje czynne oraz bierne prawo wyborcze.
5. Członek honorowy ZHP nie ma przydziału służbowego.
6. Obowiązkiem członka honorowego ZHP jest stosowanie się do postanowień Statutu ZHP oraz przestrzeganie przepisów i regulaminów ZHP w takim zakresie, a jakim dotyczą one praw i obowiązków członków honorowych ZHP.
7. W sytuacji, w której postawa członka honorowego ZHP wskazuje na to, że nie dba on w sposób należyty o dobre imię oraz dobro ZHP lub też nie realizuje on obowiązku

przewidzianego w ust. 6 powyżej, Naczelnik ZHP może podjąć decyzję o pozbawieniu członka honorowego ZHP członkostwa w ZHP. Od decyzji Naczelnika ZHP o pozbawieniu członka honorowego ZHP członkostwa w ZHP, osobie, której decyzja ta dotyczy, służy prawo wniesienia odwołania do Głównej Kwatery ZHP, w terminie 14 dni od dnia powiadomienia o decyzji wydanej przez Naczelnika ZHP. Od decyzji wydanej przez Główną Kwaterę ZHP w konsekwencji rozpoznania odwołania, odwołanie nie przysługuje.

8. Członek honorowy ZHP, w każdym czasie może złożyć pisemne oświadczenie o rezygnacji z członkostwa honorowego ZHP. Oświadczenie to składane jest Naczelnikowi ZHP.
- ~~9. Osoby do lat 16 mogą należeć do ZHP za pisemną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych.~~

§ 16

1. Cudzoziemcy, mieszkający stale lub czasowo w Polsce, mogą być członkami ZHP.
2. Osoby pochodzenia polskiego, mieszkające czasowo za granicą, mogą należeć do jednostek ZHP prowadzących działalność za granicą za zgodą właściwej terytorialnie organizacji skautowej, należącej do WOSM i/lub WAGGGS.

§ 17

1. Członkami ZHP są: zuchy, harcerze, harcerze starsi, wędrownicy, starszyzna i instruktorzy.
2. Zuchy składają Obietnicę Zucha, a pozostali członkowie ZHP składają Przyrzeczenie Harcerskie.
3. Instruktorem zostaje się po zdobyciu stopnia instruktorskiego i złożeniu Zobowiązania Instruktorskiego, złożonyemu uprzednio Przyrzeczeniu Harcerskie. Instruktorem może zostać osoba, która ukończyła 16 lat.

§ 18

Członkowie ZHP mają przydział służbowy.

§ 19

1. Członkowie ZHP, mający opłaconą podstawową składkę członkowską, mają prawo:
  - 1) brać udział we wszystkich formach pracy harcerskiej, w szczególności uczestniczyć w życiu jednostki organizacyjnej ZHP, do której mają przydział służbowy,
  - 2) realizować przysługujące im czynne i bierne prawo wyborcze na zasadach określonych w ~~§ 34~~ ~~37~~,
  - 3) wypowiadać się i zgłaszać wnioski w sprawach dotyczących ZHP,
  - 4) korzystać z urządzeń, sprzętu, placówek i świadczeń ZHP na zasadach określonych przez Związek,
  - 5) nosić mundur i odznaki organizacyjne ZHP.
2. Instruktorzy mają ponadto prawo do przyjmowania Obietnicy Zucha, Przyrzeczenia Harcerskiego i Zobowiązania Instruktorskiego.

§ 20

1. Członkowie ZHP mają obowiązek:
  - 1) dbać o dobre imię i dobro Związku, kierować się zasadami określonymi w Prawie i Obietnicy Zucha oraz Prawie i Przyrzeczeniu Harcerskim,
  - 2) stosować się do postanowień Statutu ZHP oraz przestrzegać przepisów i regulaminów ZHP,
  - 3) brać czynny udział w życiu ZHP,
  - 4) opłacać w określonym terminie podstawową składkę członkowską.

2. Instruktorzy mają ponadto obowiązek kierowania się zasadami określonymi w Zobowiązaniu Instruktorskim oraz szczególnej troski o powierzone im dzieci i młodzież, zwłaszcza o ich harcerskie wychowanie zgodnie z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim, zdrowie i bezpieczeństwo.

~~§ 21~~

- ~~1. Funkcjami instruktorskimi są funkcje, które nie mają charakteru dorywczego, to jest:
  - 1) funkcja drużynowego lub kierującego podstawową jednostką organizacyjną oraz inne stałe funkcje związane z realizacją zadań statutowych powierzone w trybie mianowania przez właściwego komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP,
  - 2) funkcje członków władz ZHP powierzone w trybie wyboru.~~
- ~~2. Funkcję instruktorską może pełnić instruktor. W uzasadnionych wypadkach komendant hufca może dopuścić do pełnienia funkcji instruktorskiej członka ZHP niebędącego instruktorem, który ukończył 16 lat i posiada odpowiednie kwalifikacje instruktorskie.~~
- ~~3. Dla osób niepełnoletnich pełniących funkcję drużynowego komendant hufca wyznacza pełnoletniego opiekuna.~~
- ~~4. Powierzenie funkcji harcerskiego kapelana następuje w trybie mianowania przez właściwego komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP za zgodą odpowiednich władz kościelnych.~~

~~§ 22~~

- ~~1. Właściwy komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP zalicza instruktorom corocznie służbę instruktorską.~~
- ~~2. Od decyzji w sprawie zaliczania służby instruktorskiej przysługuje odwołanie do sądu harcerskiego.~~

~~§ 21 23~~

- ~~1. Za osiągnięcia w pracy w Związku, a także za osiągnięcia w pracy dla Związku, członkowie ZHP oraz członkowie honorowi, mogą być wyróżniani i nagradzani.~~
- ~~2. Formy, rodzaje oraz zasady wyróżnień i nagród określa Rada Naczelna ZHP.~~
- ~~3. Najwyższym wyróżnieniem organizacyjnym ZHP jest krzyż „Za Zasługi dla ZHP”.~~

~~§ 22 24~~

Członkostwo w ZHP ustaje na skutek:

- ~~1) wystąpienia z ZHP, które następuje w drodze złożenia stosownego oświadczenia, zgodnie z przydziałem służbowym, osobie kierującej podstawową jednostką organizacyjną ZHP lub właściwemu komendantowi hufca, komendantowi chorągwi lub Naczelnikowi ZHP,~~
- ~~2) skreślenia z listy członków ZHP,~~
- ~~3) wykluczenia z ZHP,~~
- ~~4) nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej w określonym terminie.,~~
- ~~5) śmierci.~~

~~§ 25~~

~~Wystąpienie z ZHP następuje w drodze złożenia stosownego oświadczenia, zgodnie z przydziałem służbowym, osobie kierującej podstawową jednostką organizacyjną ZHP lub właściwemu komendantowi hufca, komendantowi chorągwi lub Naczelnikowi ZHP.~~

~~§ 23 26~~

1. Skreślenie z listy członków może nastąpić w wypadku niewypełnienia obowiązków członkowskich.
2. Decyzję o skreśleniu z listy członków ZHP podejmują, po wcześniejszym uprzedzeniu o takim zamiarze i umożliwieniu złożenia wyjaśnień, zgodnie z podstawowym przydziałem służbowym, osoby kierujące podstawowymi jednostkami organizacyjnymi ZHP lub właściwy komendant hufca, komendant chorągwi bądź Naczelnik ZHP.
3. Od decyzji o skreśleniu z listy członków ZHP przysługuje prawo odwołania na zasadach określonych w § 25 28.

§ 24 27

1. Wobec członków ZHP, naruszających postanowienia Statutu ZHP, mogą być stosowane następujące kary:
  - 1) upomnienie,
  - 2) nagana,
  - 3) wykluczenie z ZHP,
  - 4) ponadto w stosunku do instruktorów oraz członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie pozbawienie, na okres do 4 lat, całości lub części praw członkowskich, w tym zakaz pełnienia określonych funkcji.
2. Uprawnionymi do stosowania kar są:
  - 1) w stosunku do członków ZHP niebędących instruktorami i niepełniących funkcji instruktorskich - osoba kierująca podstawową jednostką organizacyjną ZHP, **jednak tylko w zakresie upomnienia i nagany. O ile przy tym osoba kierująca podstawową jednostką organizacyjną ZHP dojdzie do wniosku, że istnieją podstawy do zastosowania pozostałych kar, to wówczas sprawa obwinionego przekazywana jest do rozstrzygnięcia właściwemu komendantowi hufca, który może zastosować wszystkie kary,**
  - 2) w stosunku do instruktorów oraz członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie - właściwy komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP **w zakresie wszystkich kar. upomnienia i nagany oraz pozbawienia praw członkowskich, a właściwy sąd harcerski w zakresie wszystkich kar.**
3. Obwinionemu przysługuje prawo złożenia wyjaśnień przed zastosowaniem kary.
4. **Tytułem środka tymczasowego, właściwy** komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP może zawiesić członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską w pełnieniu określonych funkcji oraz w prawach członka ZHP do czasu zakończenia postępowania, **przez co rozumie się także postępowanie odwoławcze**, jeśli ze względu na rodzaj przewinienia przemawiają za tym względy wychowawcze lub dobro Związku. ~~- pod warunkiem jednoczesnego skierowania sprawy do sądu harcerskiego.~~
5. Kara upomnienia lub nagany ulega zatarciu po upływie roku od prawomocnego ukarania a kara pozbawienia praw członkowskich - po upływie roku od jej zakończenia.
6. Wykluczenie z ZHP powoduje pozbawienie praw członkowskich, utratę stopni i odznak organizacyjnych.
7. Wykluczonemu z ZHP przysługuje prawo ponownego ubiegania się o członkostwo w ZHP po okresie minimum dwóch lat od **zakończenia postępowania, w którym doszło do zastosowania kary.**

§ 25 28

1. Skreślonemu z listy członków ZHP oraz ukaranemu przysługuje prawo odwołania w terminie 14 dni od dnia powiadomienia:
  - 1) od decyzji osoby kierującej podstawową jednostką organizacyjną ZHP podjętych wobec członka ZHP - do właściwego komendanta hufca ~~lub komendanta chorągwi~~,
  - 2) od decyzji komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP - odpowiednio do komendanta chorągwi, Naczelnika ZHP lub Głównej Kwatery ZHP.

~~3) od orzeczenia sądu harcerskiego do sądu harcerskiego właściwego do rozpatrzenia odwołania.~~

2. Od decyzji podjętych w konsekwencji rozpoznania odwołania, w trybie odwoławczym odwołanie nie przysługuje.

ROZDZIAŁ 5. Struktura

§ 26 ~~29~~

1. ZHP jest wspólnotą podstawowych i terenowych jednostek organizacyjnych.
2. Terenowymi jednostkami organizacyjnymi ZHP są **związki drużyn**, hufce i chorągwie.

§ 27 ~~30~~

1. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi ZHP są:
  - 1) gromady, drużyny lub kręgi,
  - 2) inne jednostki działające na zasadach drużyny lub kręgu.
2. Rozpoczęcie działalności podstawowej jednostki organizacyjnej ZHP wymaga zgody właściwego komendanta hufca. W szczególnie uzasadnionych wypadkach utworzenie podstawowej jednostki organizacyjnej może nastąpić także za zgodą komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP. **Utworzenie podstawowej jednostki organizacyjnej, w sytuacji, o jakiej mowa w § 16 ust. 2, wymaga zgody Naczelnika ZHP.**
3. Gromadą lub drużyną kieruje drużynowy. Drużynowego mianuje rozkazem właściwy komendant hufca.
4. Kręgiem kieruje jego przewodniczący lub komendant wybierany przez krąg i mianowany przez właściwego komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP.

§ 28 ~~31~~

1. Podstawowe jednostki organizacyjne ZHP, działające w jednym środowisku, mogą łączyć się w szczepy oraz związki drużyn. **Utworzenie szczepu zatwierdza komenda hufca. Utworzenie związku drużyn zatwierdza komenda chorągwi. i związku drużyn zatwierdza komenda hufca.**
2. Szczepem i związkiem drużyn kieruje komendant. Komendanta **szczepu** mianuje rozkazem właściwy komendant hufca. **Komendanta związku drużyn mianuje rozkazem komendant chorągwi.**

§ 29 ~~32~~

1. W ZHP mogą działać środowiskowe, regionalne oraz ogólnopolskie ruchy programowo-metodyczne, skupiające członków ZHP oraz jednostki organizacyjne ZHP. **Szczegółowe zasady działania ruchów programowo-metodycznych, w tym cele działania takich ruchów, określa Rada Naczelna ZHP.**
- ~~2. Ruchy programowo-metodyczne stanowią dla ich członków formę współdziałania w celach:
  - 1) doskonalenia programu i metodyki,
  - 2) wymiany doświadczeń i upowszechniania inicjatyw programowych i metodycznych,
  - 3) realizacji konkretnego zadania, inicjatywy społecznej lub kierunku służby.~~
2. Ruchy programowo-metodyczne podlegają rejestracji.

§ 30 ~~33~~

1. Hufiec jest terytorialną wspólnotą gromad, drużyn, kręgów i innych jednostek organizacyjnych.

2. Hufiec tworzy warunki do działania jednostek organizacyjnych przez:
  - 1) budowanie wspólnoty instruktorskiej i wspólnoty gromad, drużyn i kręgów,
  - 2) wychowanie, kształcenie i wspieranie drużynowych i funkcyjnych,
  - 3) pozyskiwanie i motywowanie kadry,
  - 4) inicjowanie i wzmacnianie działalności programowej i metodycznej podstawowych jednostek organizacyjnych,
  - 5) wspieranie gromad, drużyn, kręgów, szczepów i związków drużyn w organizowaniu akcji letniej i zimowej,
  - 6) koordynację, nadzór i systematyczną ocenę podległych jednostek organizacyjnych w zakresie zgodności z celami, zasadami i regulaminami ZHP i metodą harcerską,
  - 7) współpracę z władzami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami,
  - 8) pozyskiwanie środków finansowych i materialnych.
3. Hufiec tworzy komenda chorągwi, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych środowisk, wyznaczając jego obszar działania i siedzibę władz.
4. Komenda chorągwi zmienia obszar działania hufca na wniosek zainteresowanych środowisk, po zasięgnięciu opinii właściwych komend hufców.
5. Hufiec rozwiązuje komenda chorągwi, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych środowisk. W przypadku rozwiązania hufca komenda chorągwi podejmuje uchwałę w sprawie zmiany przydziału służbowego członków, przynależności jednostek organizacyjnych hufca oraz w sprawie składników majątkowych hufca i uregulowania jego zobowiązań.

§ 31 34

1. Chorągiew jest terytorialną wspólnotą hufców.
2. Chorągiew posiada osobowość prawną.
3. Chorągiew tworzy warunki do działania hufców i podległych jednostek organizacyjnych przez:
  - 1) budowanie wspólnoty instruktorskiej i wspólnoty hufców,
  - 2) wzmacnianie działalności programowej i metodycznej,
  - 3) kształcenie kadry instruktorskiej,
  - 4) pracę z instruktorami, zwłaszcza z instruktorami komend hufców,
  - 5) koordynację, nadzór i systematyczną ocenę komend hufców i jednostek organizacyjnych na szczeblu chorągwi,
  - 6) współpracę z władzami regionalnymi, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami,
  - 7) pozyskiwanie środków finansowych i materialnych na wsparcie działań hufców i jednostek organizacyjnych chorągwi.W celu realizacji zadań zawartych w punktach 1-7 chorągiew tworzy odpowiednie zespoły/referaty.
4. Chorągiew tworzy Główna Kwatera ZHP, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych hufców, wyznaczając jej obszar działania i siedzibę władz.
5. Likwidacja chorągwi następuje w drodze uchwały zjazdu chorągwi, podjętej większością 2/3 głosów w obecności co najmniej 3/4 delegatów.
6. W przypadku trwałej niemożności regulowania zaciągniętych i wymagalnych zobowiązań chorągwi - stwierdzonej uchwałą Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP - decyzje w sprawie likwidacji chorągwi podejmuje Rada Naczelna ZHP na wniosek Głównej Kwatery ZHP.
7. Szczegółowy tryb likwidacji chorągwi, w tym dalszą przynależność terytorialną hufców wchodzących w skład likwidowanej chorągwi, zasady podziału majątku oraz uregulowania jej zobowiązań, określa Główna Kwatera ZHP.

ROZDZIAŁ 6. Władze, podejmowanie uchwał i decyzji, wybory władz

§ 32 35

Władzami ZHP są:

- 1) władze hufca:
  - a) zjazd hufca,
  - b) komenda hufca,
  - c) komendant hufca,
  - ~~d) komisja rewizyjna hufca,~~
  - ~~e) sąd harcowski hufca, jeżeli zjazd hufca dokona jego wyboru;~~
- 2) władze chorągwi:
  - a) zjazd chorągwi,
  - ~~b) rada chorągwi,~~
  - c) komenda chorągwi,
  - d) komendant chorągwi,
  - e) komisja rewizyjna chorągwi,
  - ~~f) sąd harcowski chorągwi;~~
- 3) władze naczelne:
  - a) Zjazd ZHP,
  - b) Przewodniczący ZHP,
  - c) Rada Naczelna ZHP,
  - d) Główna Kwatera ZHP,
  - e) Naczelnik ZHP,
  - f) Centralna Komisja Rewizyjna ZHP,
  - ~~g) Naczelny Sąd Harcowski ZHP.~~

§ 33 36

1. Władze ZHP pochodzą z wyboru.
2. Wybory do władz ZHP odbywają się z zachowaniem następujących zasad:
  - 1) nieograniczona liczba kandydatów,
  - 2) pełne równouprawnienie kandydatów bez względu na płeć i staż członkowski w ZHP, ~~przy uwzględnieniu § 34 ust. 3.~~

§ 34 37

1. ~~Z zastrzeżeniem postanowień § 47,~~ czynne prawo wyborcze mają członkowie ZHP pełniący funkcję instruktorską, którzy opłacili podstawową składkę członkowską. ~~Główna Kwatera ZHP określa, czym są funkcje instruktorskie i jakie są zasady sprawowania tych funkcji.~~
2. Bierne prawo wyborcze mają instruktorzy, którzy opłacili podstawową składkę członkowską oraz mają zaliczoną służbę instruktorską, z następującymi ~~uwagami zastrzeżeniami:~~
  - 1) w wyborach na funkcje skarbników bierne prawo wyborcze mają także pełnoletni członkowie ZHP niebędący instruktorami,
  - 2) w wyborach na funkcję komendanta chorągwi, Przewodniczącego ZHP, ~~oraz Naczelnika ZHP, i członków sądów harcowskich~~ bierne prawo wyborcze mają wyłącznie instruktorzy w stopniu harcmistrza, ~~z zastrzeżeniem jednak postanowień ust. 3 poniżej,~~
  - 3) w wyborach do komisji rewizyjnych bierne prawo wyborcze nie mają instruktorzy bezpośrednio związani z odpowiedzialnością materialną w ~~danej~~ terenowej jednostce organizacyjnej, ~~która może podlegać czynnościom kontrolnych realizowanym przez daną komisję rewizyjną,~~

- 4) członkami władz ZHP nie mogą być osoby, które były skazane prawomocnym wyrokiem za **przestępstwo** umyślne i ścigane z oskarżenia publicznego **przestępstwo lub umyślne i ścigane z oskarżenia publicznego** przestępstwo karno-skarbowe,
  - 5) członkowie komisji rewizyjnych chorągwi nie mogą pozostawać z członkami komend chorągwi **lub komend hufców** w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej,
  - 6) członkowie Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP nie mogą pozostawać z członkami Głównej Kwatery ZHP w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej,
  - 7) członkami ~~rady chorągwi,~~ Rady Naczelnej ZHP, komisji rewizyjnej chorągwi i Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP nie mogą być pracownicy ZHP.
3. W wyborach na Przewodniczącego ZHP bierne prawo wyborcze przysługiwało także osobom będącym członkami honorowymi ZHP, o ile tylko są to osoby powszechnie znane oraz szanowane, o niekwestionowanym dorobku oraz autorytecie, których dotychczasowa postawa jednoznacznie wskazuje na to, że osoby te, w sposób właściwy, w zgodzie z ideami ZHP, sprawować będą funkcję Przewodniczącego ZHP.
4. Nie można łączyć funkcji:
- 1) Przewodniczącego ZHP oraz Naczelnika ZHP z jakąkolwiek inną funkcją we władzach ZHP,
  - 2) członka komendy hufca z funkcją członka komisji rewizyjnej chorągwi oraz członka komendy chorągwi z funkcją członka Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP,
  - 3) we władzach tego samego stopnia,
  - 4) przewodniczącego komisji rewizyjnej na szczeblu **hufca,** chorągwi i władz naczelnich,
  - 5) ~~przewodniczącego sądu harcerskiego na szczeblu hufca, chorągwi i władz naczelnich.~~
5. W przypadku zajścia kolizji, o której mowa w ust. 4 3, dotychczasowy mandat członka władzy wygasa w momencie wyboru na nową funkcję.
6. Funkcję Przewodniczącego ZHP, Naczelnika ZHP, członka Głównej Kwatery ZHP, członka Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP oraz członka Rady Naczelnej ZHP, można sprawować nie dłużej niż przez 2 kolejne, pełne (czteroletnie) kadencje. Funkcje komendanta chorągwi i komendanta hufca, w danej chorągwi i w danym hufcu, można sprawować nie dłużej niż przez 2 kolejne, pełne (czteroletnie) kadencje. Funkcje członka komendy chorągwi oraz funkcje członka komisji rewizyjnej chorągwi, w danej chorągwi, można sprawować nie dłużej niż przez 2 kolejne, pełne (czteroletnie) kadencje. Pełna kadencja oznacza okres od wyboru odpowiednich władz ZHP na zjeździe zwykłym, do czasu odbycia kolejnego zjazdu zwykłego.

§ 35 38

1. Wybory do władz odbywają się w głosowaniu tajnym, chyba że uprawnieni do głosowania jednogłośnie postanowią inaczej.
2. Za wybranych do władz uważa się tych kandydatów, którzy otrzymali kolejno największą liczbę głosów i więcej niż połowę ważnie oddanych głosów.
3. W razie braku rozstrzygnięcia wyboru z powodu uzyskania przez kilku kandydatów takiej samej liczby głosów, więcej jednak niż połowy ważnie oddanych głosów, przeprowadza się głosowanie uzupełniające na tych kandydatów, w którym o wyborze decyduje zwykła większość głosów.
4. Jeżeli liczba osób wybranych na zasadach określonych w ust. 2 jest mniejsza niż liczba osób wybieranych w skład danej władzy, przeprowadza się wybory dodatkowe.
5. W wyborach dodatkowych w kolejnych głosowaniach biorą udział tylko kandydaci zgłoszeni do pierwszego głosowania, z tym że w kolejnych głosowaniach nie bierze

udziału kandydat, który w poprzednim głosowaniu otrzymał najmniejszą liczbę głosów.

§ 36 39

Postanowienia § 35 38 stosuje się odpowiednio do wyborów delegatów na zjazd chorągwi i Zjazd ZHP.

§ 37 40

Wybory są prawomocne bez względu na liczbę uprawnionych obecnych na zjeździe lub na zbiórce dokonującej wyboru delegatów na zjazd chorągwi lub Zjazd ZHP, o ile zostały zachowane warunki określone w Ordynacji wyborczej ZHP.

§ 38 41

1. Delegaci na Zjazd ZHP wybierani są w hufcach lub w rejonach hufców w wyborach jednostopniowych i bezpośrednich.
2. Podstawą do określenia liczby delegatów wybieranych na zjazdy chorągwi i Zjazd ZHP jest liczba członków hufca, za których odprowadzono podstawowe składki członkowskie zgodnie z postanowieniami uchwały Rady Naczelnej ZHP.

§ 39 42

Rada Naczelna ZHP określa w Ordynacji wyborczej ZHP szczegółowe zasady i tryb wyboru władz oraz delegatów na zjazdy hufców, zjazdy chorągwi i Zjazd ZHP, w tym szczególne zasady dotyczące zwoływania wskazanych powyżej zjazdów, zgłaszania kandydatów do władz, procedowania w trakcie tych zjazdów oraz składania wniosków o unieważnienie wyborów, a także uchwała terminarz organizowania zjazdów hufców i zjazdów chorągwi.

§ 40 43

1. Pełna kadencja władz ZHP trwa cztery lata i liczona jest ona z uwzględnieniem postanowień § 34 ust. 7. Kadencja władz wybranych na zjeździe sprawozdawczym hufca ~~lub~~ zjeździe nadzwyczajnym kończy się w pierwszym dniu najbliższego zjazdu zwykłego i nie jest wówczas kadencją pełną.
2. Mandat członka władz ZHP wygasa z upływem kadencji, a w czasie jej trwania na skutek:
  - 1) ustania członkostwa ZHP,
  - 2) rezygnacji z mandatu,
  - 3) odwołania ze składu władz lub odwołania danej władzy,
  - 4) ~~prawomocnego orzeczenia sądu harcerskiego,~~
  - 5) skazania prawomocnym wyrokiem za ~~przestępstwo~~ umyślne i ścigane z oskarżenia publicznego ~~przestępstwo~~ lub ~~umyślne i ścigane z oskarżenia publicznego~~ przestępstwo karno-skarbowe,
  - 6) zmiany sytuacji życiowej doprowadzającej do kolizji z postanowieniami, o których mowa w § 34 37.
3. Po wygaśnięciu mandatu komendanta hufca, komendanta chorągwi oraz Naczelnika ZHP, mandaty pozostałych członków komendy hufca, komendy chorągwi oraz Głównej Kwatery ZHP, wygasają w chwili wyboru nowego komendanta hufca, komendanta chorągwi oraz Naczelnika ZHP.
4. ~~Po wygaśnięciu mandatu komendanta chorągwi mandaty pozostałych członków komendy chorągwi wygasają w chwili wyboru nowego komendanta chorągwi.~~
5. ~~Po wygaśnięciu mandatu Naczelnika ZHP mandaty pozostałych członków Głównej Kwatery ZHP wygasają w chwili wyboru nowego Naczelnika ZHP.~~

§ 41 44

1. Władze ZHP mogą odwoływać członków ze swojego składu. W przypadku odwołania lub wygaśnięcia mandatu władze niezwłocznie uzupełniają swój stan osobowy przez wybór nowych członków. Liczba osób nowo wybranych w skład danej władzy w trakcie kadencji nie może być większa niż połowa liczebności tej władzy określona przez odpowiedni zjazd.
2. W wypadku konieczności dokonania w trakcie kadencji władz naczelnych wyborów uzupełniających - powodujących, że liczba osób wybranych w skład danej władzy w trakcie kadencji będzie większa niż połowa liczebności danej władzy określona przez Zjazd ZHP - dokonuje ich Rada Naczelna ZHP. **Kandydata (kandydatów) do władzy naczelnej przedstawia odpowiednio Przewodniczący ZHP, Naczelnik ZHP oraz Przewodniczący Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP.**
3. W wypadku konieczności dokonania w trakcie kadencji władz chorągwi wyborów uzupełniających - powodujących, że liczba osób wybranych w skład danej władzy w trakcie kadencji będzie większa niż połowa liczebności danej władzy określona przez zjazd chorągwi - dokonuje ich **komisja rewizyjna chorągwi ~~rada chorągwi~~**. **Kandydata (kandydatów) do władzy chorągwi przedstawia odpowiednio komendant chorągwi oraz osoba przewodnicząca komisji rewizyjnej chorągwi.**
4. Odwołanie członka ze składu władz może nastąpić uchwałą z powodu niewypełnienia przez niego przyjętych obowiązków, prowadzenia działalności niezgodnej z prawem, Statutem ZHP i uchwałami władz Związku, **przy czym komenda hufca nie może odwołać komendanta hufca, a komenda chorągwi nie może odwołać komendanta chorągwi. Główna Kwatera ZHP nie może odwołać Naczelnika ZHP, a Rada Naczelna ZHP nie może odwołać Przewodniczącego ZHP.**
- ~~5. Komenda hufca nie może odwołać komendanta hufca. Komenda chorągwi nie może odwołać komendanta chorągwi. Główna Kwatera ZHP nie może odwołać Naczelnika ZHP. Rada Naczelna ZHP nie może odwołać Przewodniczącego ZHP.~~

§ 42 45

1. Władze ZHP sprawują nadzór nad działalnością odpowiednich władz niższego stopnia.
2. W razie prowadzenia działalności niezgodnej z prawem, Statutem ZHP, uchwałami lub decyzjami władz ZHP Główna Kwatera ZHP może zawiesić komendę chorągwi, a komenda chorągwi może zawiesić komendę hufca. Okres zawieszenia nie może przekroczyć 6 miesięcy.
3. W okresie zawieszenia funkcję dotychczasowej władzy pełni organ tymczasowy, powołany przez władzę wyższego stopnia.
4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w wypadku wygaśnięcia mandatu komendanta hufca lub komendanta chorągwi w trakcie kadencji.
5. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w przypadku niemożności sprawowania z przyczyn losowych mandatu komendanta hufca, komendanta chorągwi i Naczelnika ZHP w trakcie kadencji.

§ 43 46

1. Uchwały władz są podejmowane, jeżeli Statut ZHP nie stanowi inaczej, zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, z zastrzeżeniem ust. 3. Przy obliczaniu zwykłej większości głosów uwzględnia się tylko głosy oddane za i przeciw uchwale.
2. Uchwały władz ZHP z wyłączeniem zjazdów hufca, zjazdów chorągwi i Zjazdu ZHP mogą być podejmowane w trybie obiegowym, w tym w szczególności przy użyciu poczty elektronicznej, zwykłą większością głosów, przez co najmniej połowę uprawnionych do głosowania. Nie dotyczy to uchwał, do których stosuje się wymóg tajno-

ści. Szczegółowe zasady głosowania w trybie obiegowym określają poszczególne władze ZHP w swoich regulaminach.

3. Uchwały zjazdów hufców i zjazdów chorągwi są ważne bez względu na liczbę obecnych osób uprawnionych do głosowania.

§ 44 47

1. Uchwały i decyzje władz ZHP oraz decyzje osób kierujących podstawowymi jednostkami organizacyjnymi ZHP niezgodne z prawem, Statutem ZHP, uchwałami lub decyzjami władz wyższego stopnia są nieważne.
2. Nieważność decyzji osób kierujących podstawowymi jednostkami organizacyjnymi ZHP stwierdzają właściwe komendy.
3. Nieważność uchwał i decyzji władz hufca stwierdzają właściwe władze chorągwi.
4. Nieważność uchwał i decyzji władz chorągwi stwierdzają właściwe władze naczelne.
5. Od uchwały lub decyzji stwierdzających nieważność innej uchwały lub decyzji przysługuje odwołanie do Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP. ~~Od rozstrzygnięcia Rozstrzygnięcie~~ Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP, ~~wydanego na skutek rozpoznania odwołania, odwołanie nie przysługuje. jest ostateczne.~~
6. Nieważność uchwał zjazdów hufców ~~stwierdza rada chorągwi, oraz~~ zjazdów chorągwi ~~stwierdza~~ - Rada Naczelna ZHP.
7. Nieważność uchwał i decyzji Przewodniczącego ZHP, Naczelnika ZHP, Głównej Kwatery ZHP i Rady Naczelnej ZHP stwierdza Centralna Komisja Rewizyjna ZHP. Rozstrzygnięcie Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP jest ostateczne.

ROZDZIAŁ 7. Władze hufca

§ 45 48

1. Najwyższą władzą hufca jest zjazd hufca.
2. Zjazd hufca obraduje jako zjazd zwykły, ~~zjazd sprawozdawczy~~ lub zjazd nadzwyczajny.
3. Zjazd zwykły hufca:
  - 1) decyduje o najważniejszych sprawach hufca,
  - 2) przyjmuje ~~strategię program~~ rozwoju hufca,
  - 3) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania wszystkich władz hufca za okres od ostatniego zjazdu zwykłego,
  - 4) na wniosek ~~właściwej~~ komisji rewizyjnej ~~chorągwi hufca~~ podejmuje uchwałę w ~~przedmiocie sprawie~~ absolutorium dla poszczególnych członków komendy hufca za okres pomiędzy zjazdami ~~zwykłymi~~ hufca,
  - 5) wybiera komendanta hufca i na jego wniosek określa liczebność i wybiera pozostałych członków komendy hufca, w tym skarbnika ~~hufca~~ i osobę odpowiedzialną za program i pracę z kadrami,
  - 6) ~~określa liczebność i wybiera komisję rewizyjną hufca,~~
  - 6) wybiera delegatów hufca na zjazd chorągwi,
  - 7) ~~może wybrać sąd harcerski hufca, określając jego liczebność,~~
  - 7) decyduje o innych sprawach zastrzeżonych dla zjazdu hufca lub przekazanych przez zjazd ZHP.
4. Zjazd zwykły hufca jest zwoływany przez komendę hufca co cztery lata.

§ 49

1. ~~Zjazd sprawozdawczy hufca odbywa się raz, w połowie kadencji. Szczegółowy terminarz zjazdów sprawozdawczych określa Rada Naczelna ZHP.~~
2. ~~Zjazd sprawozdawczy hufca:~~

- ~~1) rozpatruje sprawozdania władz hufca, w tym sprawozdanie finansowe za okres od ostatniego zjazdu zwykłego hufca,~~
- ~~2) rozpatruje opinię komisji rewizyjnej hufca i komendy chorągwi w sprawie przedłożonego przez komendę hufca sprawozdania,~~
- ~~3) podejmuje, na wniosek komisji rewizyjnej hufca, uchwałę w sprawie absolutorium dla poszczególnych członków komendy hufca za okres od ostatniego zjazdu zwykłego hufca,~~
- ~~4) ocenia realizację uchwał zjazdu hufca,~~
- ~~5) obraduje także nad sprawami właściwymi dla zjazdu nadzwyczajnego hufca, jeżeli wniosek o rozpatrzenie takich spraw został zgłoszony przez komendanta hufca, komisję rewizyjną hufca lub komendanta chorągwi.~~
- ~~3. W przypadku nieudzielenia przez zjazd sprawozdawczy hufca absolutorium członkowi komendy hufca zjazd może podjąć decyzję o wygaśnięciu jego mandatu i dokonać wyboru uzupełniającego.~~
- ~~4. W przypadku nieudzielenia przez zjazd sprawozdawczy hufca absolutorium komendantowi hufca i podjęciu decyzji o wygaśnięciu jego mandatu zjazd sprawozdawczy hufca dokonuje wyboru komendanta i na jego wniosek komendy hufca.~~
- ~~5. Zjazd sprawozdawczy hufca jest zwoływany przez komendę hufca.~~

§ 46 50

1. Zjazd nadzwyczajny hufca zwoływany jest przez:
  - 1) komendę hufca,
  - 2) komendanta hufca,
  - 3) komisję rewizyjną hufca,
  - 4) komendę chorągwi,z własnej inicjatywy lub na żądanie 1/3 członków ZHP pełniących w hufcu funkcje instruktorskie.
2. Zjazd nadzwyczajny hufca obraduje wyłącznie nad sprawami, dla których został zwołany.

§ 47 51

~~W zjeździe hufca z głosem decydującym biorą udział członkowie ZHP pełniący funkcje instruktorskie, mający przydział służbowy do tego hufca i opłaconą podstawową składkę członkowską. W zjeździe hufca z głosem decydującym biorą udział członkowie ZHP będący instruktorami pełniącymi funkcję drużynowego, mający przydział służbowy do tego hufca, a także komendant hufca oraz członkowie komendy hufca, o ile tylko wszyscy oni mają opłaconą podstawową składkę członkowską.~~

§ 48 52

1. W skład komendy hufca wchodzi co najmniej 3 osoby, w tym: komendant hufca, skarbnik hufca i osoba odpowiedzialna za program i pracę z kadrą. **Maksymalnie w skład komendy hufca wchodzi 7 osób.**
2. Komenda hufca:
  - 1) określa organizację i regulamin pracy komendy hufca,
  - 2) buduje wspólnotę instruktorską oraz wspólnotę podstawowych jednostek organizacyjnych,
  - 3) przyjmuje plan pracy hufca, w tym plan kształcenia,
  - 4) zatwierdza budżet hufca oraz przyjmuje sprawozdanie z jego realizacji,
  - 5) tworzy warunki do realizacji **strategii programu** rozwoju hufca,
  - 6) wspomaga, koordynuje i nadzoruje pracę gromad, drużyn i innych jednostek hufca oraz ocenia ich działalność,
  - 7) koordynuje działalność ruchu przyjaciół harcerstwa na terenie hufca,

- 8) podejmuje uchwały w innych sprawach, wniesionych przez członków komendy, w granicach jej kompetencji,
- 9) wykonuje inne zadania określone przez Zjazd ZHP, pozostałe władze naczelne i władze chorągwi.

§ 49 53

1. Komendant hufca:
  - 1) kieruje pracą komendy hufca,
  - 2) kieruje bieżącą działalnością hufca,
  - 3) reprezentuje hufiec,
  - 4) wydaje rozkazy,
  - 5) prowadzi gospodarkę finansową hufca przy pomocy skarbnika hufca.
2. Komendant hufca w przypadku nieodprowadzenia zebranych podstawowych składek członkowskich z kierowanego przez niego hufca w określonym terminie, może podlegać karze określonej w § 24 27 ust. 1 pkt 4.

§ 54

- ~~1. Komisja rewizyjna hufca jest organem kontrolnym hufca, odpowiedzialnym przed zjazdem hufca.~~
- ~~2. Komisja rewizyjna hufca:
  - 1) czuwa nad zgodnością działania komendy hufca i komendanta oraz jednostek organizacyjnych hufca ze Statutem ZHP i przepisami prawa,
  - 2) sprawuje kontrolę nad działalnością gospodarczą i finansową jednostek organizacyjnych i władz hufca pod względem legalności, rzetelności, gospodarności i celowości,
  - 3) ocenia realizację programu rozwoju hufca,
  - 4) przedstawia komendzie hufca informacje, zalecenia i wnioski,
  - 5) przedstawia zjazdowi hufca sprawozdanie ze swej działalności,
  - 6) przedstawia zjazdowi hufca ocenę działalności wraz z wnioskiem w sprawie abso-lutorium dla poszczególnych członków komendy hufca,
  - 7) wykonuje zadania kontrolne zlecone przez komisje rewizyjne wyższego stopnia.~~
- ~~3. Komisja rewizyjna hufca liczy co najmniej 3 członków.~~

§ 55

- ~~1. Sąd harcowski hufca rozpatruje sprawy naruszenia Statutu, uchwał lub decyzji władz ZHP przez instruktorów oraz członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie, z wyłączeniem członków władz hufca, oraz sprawy odwoławcze i sporne dotyczące członko-stwa instruktorów.~~
- ~~2. Jeżeli zjazd hufca nie dokona wyboru sądu harcowskiego hufca, sądem właściwym dla osób mających przydział służbowy do tego hufca jest sąd harcowski chorągwi.~~
- ~~3. Sąd harcowski hufca liczy co najmniej 3 członków.~~

ROZDZIAŁ 8. Władze chorągwi

§ 50 56

1. Najwyższą władzą chorągwi jest zjazd chorągwi.
2. Zjazd chorągwi obraduje jako zjazd zwykły lub zjazd nadzwyczajny.
3. Zjazd zwykły chorągwi:
  - 1) decyduje o najważniejszych sprawach chorągwi,
  - 2) przyjmuje strategię program rozwoju chorągwi,

- 3) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania **wszystkich** władz chorągwi **za okres** od ostatniego zjazdu zwykłego,
  - 4) na wniosek komisji rewizyjnej chorągwi podejmuje uchwałę w **przedmiocie sprawy** absolutorium dla poszczególnych członków komendy chorągwi za okres pomiędzy zjazdami **zwykłymi** chorągwi,
  - 5) wybiera komendanta chorągwi i, na jego wniosek, określa liczebność i wybiera pozostałych członków komendy chorągwi, w tym co najmniej 1 zastępcę komendanta chorągwi i skarbnika chorągwi,
  - 6) określa liczebność i wybiera ~~radę chorągwi~~, komisję rewizyjną chorągwi ~~i sąd harcerski chorągwi~~,
  - 7) decyduje w innych sprawach zastrzeżonych dla zjazdu chorągwi lub przekazanych przez Zjazd ZHP.
4. Zjazd zwykły chorągwi jest zwoływany przez komendę chorągwi co cztery lata.

§ 51 ~~57~~

1. Zjazd nadzwyczajny chorągwi może zwołać:
  - ~~1) rada chorągwi,~~
  - 1) komenda chorągwi,
  - 2) komendant chorągwi,
  - 3) komisja rewizyjna~~a~~ chorągwi,
  - 4) Główna Kwatera ZHP,z własnej inicjatywy lub na żądanie 1/3 komend hufców.
2. Zjazd nadzwyczajny chorągwi obraduje wyłącznie nad sprawami, dla których został zwołany.

§ 52 ~~58~~

1. W zjeździe chorągwi biorą udział z głosem decydującym:
  - 1) delegaci wybrani przez zjazdy hufców,
  - 2) komendanci hufców,
  - 3) członkowie komendy chorągwi.
2. Członkowie pozostałych ustępujących władz chorągwi biorą udział w zjeździe chorągwi z głosem doradczym.
3. Delegaci na zjazd chorągwi, wybrani przez zjazdy hufców, zachowują ważność mandatów do czasu zwołania następnego zjazdu zwykłego, mając prawo udziału z głosem decydującym w zjazdach nadzwyczajnych chorągwi zwoływanych w trakcie kadencji.

§ ~~59~~

- ~~1. Rada chorągwi jest władzą uchwałodawczą w zakresie określonym przez Statut ZHP.~~
- ~~2. Rada chorągwi liczy 7-11 osób i wybiera ze swojego grona przewodniczącego.~~
- ~~3. Rada chorągwi:
  - ~~1) ocenia realizację uchwał zjazdu chorągwi i uchwał własnych,~~
  - ~~2) przyjmuje kierunki pracy chorągwi oraz ocenia ich realizację,~~
  - ~~3) ocenia realizację planu pracy chorągwi, w tym planu kształcenia,~~
  - ~~4) decyduje w sprawach członkostwa chorągwi w organizacjach lokalnych i regionalnych,~~
  - ~~5) decyduje o najważniejszych sprawach chorągwi.~~~~
- ~~4. W przypadku nieudzielenia absolutorium któremukolwiek z członków komendy chorągwi rada chorągwi może podjąć decyzję o wygaśnięciu jego mandatu.~~
- ~~5. Rada chorągwi spotyka się co najmniej 3 razy w roku. Zwołuje ją przewodniczący lub osoba przez niego upoważniona. Radę chorągwi może zwołać także komisja rewizyjna chorągwi z inicjatywy własnej lub na wniosek 1/3 członków rady lub 1/3 komend hufców.~~

~~6. W obradach rady chorągwi z głosem doradczym uczestniczą członkowie komendy chorągwi, przedstawiciele komisji rewizyjnej chorągwi oraz sądu harcerskiego chorągwi.~~

§ 53 60

1. Komenda chorągwi jest zarządem chorągwi jako jednostki terenowej ZHP posiadającej osobowość prawną. W skład komendy chorągwi wchodzi co najmniej 3 członków, w tym komendant, skarbnik chorągwi oraz osoba odpowiedzialna za program i pracę z kadrami. **Maksymalnie w skład komendy chorągwi wchodzi 9 osób.**
2. Komenda chorągwi:
  - 1) określa organizację i regulamin pracy komendy chorągwi,
  - 2) buduje wspólnotę instruktorską i wspólnotę hufców,
  - 3) przyjmuje plan pracy chorągwi, w tym plan kształcenia,
  - 4) tworzy warunki do realizacji **strategii programu** rozwoju chorągwi,
  - 5) **przyjmuje kierunki pracy chorągwi;**
  - 6) wspomaga, koordynuje i nadzoruje pracę **komend i** komendantów hufców, jednostek organizacyjnych i gospodarczych chorągwi oraz ocenia ich działalność,
  - 7) koordynuje działalność ruchu przyjaciół harcerstwa na terenie chorągwi,
  - 8) podejmuje uchwały w innych sprawach, wniesionych przez członków komendy, **w granicach jej kompetencji,**
  - 9) wykonuje zadania określone przez Zjazd ZHP i **pozostałe** władze naczelne,
  - 10) podejmuje za zgodą Głównej Kwatery ZHP uchwały o **nabywaniu**, zbywaniu i obciążaniu majątku nieruchomego chorągwi,
  - 11) podejmuje uchwały o objęciu akcji lub udziałów w spółce prawa handlowego z udziałem chorągwi **albo w takiej, w której chorągiew zamierza uczestniczyć** lub ustanowieniu fundacji jako fundator,
  - 12) deleguje przedstawicieli do reprezentowania chorągwi w innych podmiotach gospodarczych, w których chorągiew **posiada ma** akcje lub udziały **bądź inne prawa z którymi wiąże się uczestnictwo w tych podmiotach,** oraz w fundacjach,
  - 13) powołuje i likwiduje chorągwiane jednostki organizacyjne,
  - 14) powołuje i odwołuje kierowników jednostek organizacyjnych i gospodarczych utworzonych przez chorągiew,
  - 15) składa Głównej Kwaterze ZHP, ~~i komisji rewizyjnej chorągwi~~ **i radzie chorągwi** sprawozdania merytoryczne i finansowe roczne i za okres kadencji ze swej działalności.

§ 54 61

1. Komendant chorągwi:
  - 1) kieruje pracą komendy chorągwi,
  - 2) kieruje bieżącą działalnością chorągwi,
  - 3) reprezentuje chorągiew,
  - 4) wydaje rozkazy,
  - 5) zarządza majątkiem chorągwi i prowadzi gospodarkę finansową przy pomocy skarbnika chorągwi na zasadach określonych w niniejszym Statucie.
2. Komendant chorągwi w przypadku nieodprowadzenia w określonym terminie zebranych składek podstawowych z hufców, może podlegać karze określonej w § ~~24~~ **27** ust. 1 pkt 4.

§ 55 62

1. Komisja rewizyjna chorągwi jest organem kontrolnym chorągwi, **realizującym także zadania kontrolne wobec hufców działających na terenie danej chorągwi,** odpowiedzialnym przed zjazdem chorągwi.
2. Komisja rewizyjna chorągwi:

- 1) czuwa nad zgodnością działania ~~wszystkich władz chorągwi oraz wszystkich władz hufców rady chorągwi, komendanta i komendy chorągwi~~ oraz jednostek organizacyjnych chorągwi, ~~a także jednostek organizacyjnych hufców~~, ze Statutem ZHP i przepisami prawa,
  - 2) sprawuje stałą kontrolę nad działalnością gospodarczą i finansową jednostek organizacyjnych i władz chorągwi, ~~a także jednostek organizacyjnych hufców i władz hufców~~, pod względem legalności, rzetelności, gospodarności i celowości oraz przedstawia jednostkom organizacyjnym i władzom chorągwi, ~~a także jednostkom organizacyjnym i władzom hufca~~, informacje, zalecenia oraz wnioski,
  - 3) zatwierdza budżet chorągwi i podległych jej jednostek samobilansujących, zatwierdza sprawozdanie finansowe chorągwi ~~oraz sprawozdania finansowe hufców~~ za każdy rok,
  - 4) rozpatruje sprawozdania komendy chorągwi i podległych jej jednostek samobilansujących, ocenia ich działalność i podejmuje co roku uchwałę w ~~przedmiocie sprawie~~ absolutorium dla poszczególnych członków komendy chorągwi i przedstawia ją wraz z uzasadnieniem ~~Główniej Kwaterze ZHP radzie chorągwi~~,
  - 5) ocenia realizację ~~strategii programu~~ rozwoju chorągwi ~~oraz ocenia realizację strategii rozwoju hufców~~,
  - ~~6) przedstawia komendzie chorągwi informacje, zalecenia i wnioski,~~
  - ~~7) przedstawia zjazdowi chorągwi sprawozdanie ze swej działalności,~~
  - 6) przedstawia zjazdowi chorągwi ocenę działalności wraz z wnioskiem w ~~przedmiocie sprawie~~ absolutorium dla poszczególnych członków komendy chorągwi,
  - 7) przedstawia zjazdom hufców ocenę działalności wraz z wnioskiem w przedmiocie absolutorium dla poszczególnych członków komend hufców,
  - 8) wykonuje zadania i kontrole zlecone przez Centralną Komisję Rewizyjną ZHP,
  - 9) ocenia realizację uchwał zjazdu chorągwi i uchwał zjazdów hufców,
  - 10) ocenia realizację planu pracy chorągwi, w tym planu kształcenia, a także planów pracy hufców, w tym planów kształcenia,
  - 11) decyduje w sprawach członkostwa chorągwi w organizacjach lokalnych i regionalnych;
  - 12) ocenia realizację uchwał zjazdu chorągwi;
  - 13) ocenia realizację kierunków pracy chorągwi.
3. Komisja rewizyjna chorągwi liczy co najmniej 9 5 członków.
4. W sytuacji, w której komisja rewizyjna chorągwi uzna to za konieczne, w jej obradach, z głosem doradczym, mogą uczestniczyć członkowie komendy chorągwi lub członkowie komend hufców.

~~§ 63~~

- ~~1. Sąd harcowski chorągwi rozpatruje sprawy naruszenia Statutu, uchwał lub decyzji władz ZHP przez członków władz hufców, instruktorów oraz członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie z przydziałem służbowym do komendy chorągwi i jednostek przez nią powołanych, z wyłączeniem członków władz chorągwi.~~
- ~~2. Sąd harcowski chorągwi jest sądem odwoławczym dla spraw rozpoznawanych: przez sądy harcowskie hufców lub przez sąd harcowski chorągwi, który rozpoznawał w pierwszej instancji sprawy instruktorów oraz członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie z hufców, które nie wybrały sądów harcowskich, oraz decyzji komendanta chorągwi (komendanta hufca, w którym nie wybrano sądu), w zakresie utraty członkostwa przez instruktorów oraz członków ZHP pełniących funkcje instruktorskie.~~
- ~~3. Sąd harcowski chorągwi liczy co najmniej 9 członków.~~

ROZDZIAŁ 9.

Władze naczelne

§ 56 64

1. Najwyższą władzą ZHP jest Zjazd ZHP.
2. Zjazd ZHP obraduje jako zjazd zwykły lub nadzwyczajny.
3. Zjazd zwykły ZHP:
  - 1) decyduje o najważniejszych sprawach ZHP,
  - 2) przyjmuje strategię rozwoju ZHP,
  - 3) uchwala Statut ZHP i dokonuje w nim zmian,
  - 4) przyjmuje Podstawy wychowawcze ZHP,
  - 5) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania wszystkich władz naczelnych ZHP za okres od ostatniego zjazdu zwykłego ZHP, sprawozdania:
    - a) ~~Przewodniczącego ZHP,~~
    - b) ~~Rady Naczelnej ZHP,~~
    - c) ~~Naczelnika ZHP i Głównej Kwatery ZHP,~~
    - d) ~~Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP,~~
    - e) ~~Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP,~~
  - 6) na wniosek Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP podejmuje uchwały w przedmiocie sprawie absolutorium dla poszczególnych członków Głównej Kwatery ZHP za okres pomiędzy zjazdami zwykłymi ZHP,
  - 7) wybiera Przewodniczącego ZHP i na jego wniosek 1-3 wiceprzewodniczących ZHP,
  - 8) określa liczebność i wybiera Radę Naczelną ZHP,
  - 9) wybiera Naczelnika ZHP i, na jego wniosek, określa liczebność i wybiera pozostałych członków Głównej Kwatery ZHP, w tym co najmniej 1 zastępcę naczelnika i Skarbnika ZHP,
  - 10) określa liczebność i wybiera Centralną Komisję Rewizyjną ZHP ~~i Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP.~~
4. Zjazd zwykły ZHP jest zwoływany przez Przewodniczącego ZHP na wniosek Rady Naczelnej ZHP co cztery lata.
5. Uchwałę o terminie i miejscu zjazdu zwykłego ZHP oraz ordynację wyborczą ogłasza się najpóźniej 3 miesiące przed terminem zjazdu.

§ 57 65

1. Zjazd nadzwyczajny ZHP jest zwoływany przez:
  - 1) Przewodniczącego ZHP,
  - 2) Radę Naczelną ZHP,
  - 3) Główną Kwaterę ZHP,
  - 4) Naczelnika ZHP,
  - 5) Centralną Komisję Rewizyjną ZHP,z inicjatywy własnej lub na wniosek 1/3 komend chorągwi.
2. Zwołanie zjazdu nadzwyczajnego ZHP musi zostać ogłoszone najpóźniej 6 tygodni przed terminem jego rozpoczęcia.
3. Zjazd nadzwyczajny ZHP obraduje wyłącznie nad sprawami, dla których został zwołany.

§ 58 66

1. W Zjeździe ZHP biorą udział z głosem decydującym:
  - 1) delegaci wybrani w hufcach lub rejonach hufców,
  - 2) komendanci chorągwi,
  - 3) członkowie Głównej Kwatery ZHP,
  - 4) Przewodniczący ZHP.

2. Członkowie pozostałych ustępujących władz naczelnych biorą udział w Zejeździe ZHP z głosem doradczym.
3. Delegaci na Zjazd ZHP wybrani w hufcach lub rejonach hufców zachowują ważność mandatów do czasu zwołania następnego zjazdu zwykłego ZHP, mając prawo udziału z głosem decydującym w zjazdach nadzwyczajnych ZHP zwoływanych w trakcie kadencji.

§ 59 67

1. Rada Naczelna ZHP jest władzą uchwałodawczą ZHP.
- ~~2. W skład Rady Naczelnej ZHP wchodzi Przewodniczący ZHP, wiceprzewodniczący ZHP, 30-40 członków.~~
W skład Rady Naczelnej wchodzi Przewodniczący ZHP, wiceprzewodniczący ZHP oraz pozostali członkowie Rady Naczelnej ZHP, będący reprezentantami chorągwi ZHP. Na każde rozpoczęte 5 500 członków, chorągiew ZHP uzyskuje prawo do jednego reprezentanta w Radzie Naczelnej ZHP. (wariant 1)
W skład Rady Naczelnej ZHP wchodzi Przewodniczący ZHP, wiceprzewodniczący ZHP oraz taka liczba członków Rady Naczelnej ZHP, będących reprezentantami chorągwi ZHP, która odpowiada jednej osobie na każdą rozpoczętą wartość stanowiącą iloraz całkowitej liczby członków ZHP i liczby chorągwi ZHP dla każdej chorągwi ZHP. (wariant 2)
3. Rada Naczelna ZHP określa swoją organizację i sposoby działania.
4. Rada Naczelna ZHP:
  - 1) w okresie pomiędzy zjazdami ZHP decyduje o **najważniejszych podstawowych** sprawach Związku,
  - 2) określa zasady przynależności członków ZHP do poszczególnych grup metodycznych i do jednostek organizacyjnych ZHP,
  - 3) decyduje w sprawach systemu metodycznego, kierunków pracy wychowawczej i pracy z kadrami,
  - 4) określa zasady zdobywania stopni instruktorskich i wymagania z nimi związane,
  - 5) zajmuje stanowisko wobec społecznie ważnych problemów,
  - 6) ocenia realizację uchwał Zjazdu ZHP i uchwał własnych,
  - ~~7) dokonuje corocznej oceny działalności Głównej Kwatery ZHP,~~
  - 7) ustanawia składki członkowskie,
  - 8) zatwierdza kierunki działania Głównej Kwatery ZHP na dany rok,
  - ~~9) w przypadku nieudzielenia absolutorium członkom Głównej Kwatery ZHP przez Centralną Komisję Rewizyjną ZHP, Rada Naczelna ZHP może podjąć dodatkowo decyzję o wygaśnięciu mandatu członka Głównej Kwatery ZHP,~~
  - 9) określa zasady ponownego ubiegania się o członkostwo ZHP,
  - 10) w okresie pomiędzy zjazdami wybiera Przewodniczącego ZHP i na jego wniosek wiceprzewodniczących ZHP, Naczelnika ZHP i w wypadku określonym w § 41 44 ust. 2 - członków pozostałych władz naczelnych,
  - 11) określa zasady i sposób finansowania władz ZHP,
  - 12) decyduje w sprawach członkostwa ZHP w innych organizacjach ogólnopolskich i międzynarodowych,
  - 13) ustanawia odznaczenia i tytuły honorowe Związku,
  - 14) wykonuje inne zadania określone w Statucie.
5. Rada Naczelna ZHP zbiera się co najmniej 3 razy w roku. Zwołuje ją Przewodniczący ZHP lub osoba przez niego upoważniona. Radę Naczelną ZHP może zwołać także Centralna Komisja Rewizyjna ZHP z własnej inicjatywy lub na wniosek 1/3 członków Rady albo 1/3 komendantów chorągwi.

6. W obradach Rady Naczelnej ZHP uczestniczą z głosem doradczym Naczelnik ZHP, ~~pozostali~~ członkowie Głównej Kwatery ZHP, przedstawiciele Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP ~~i Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP~~ oraz komendanci chorągwi.

§ 60 68

1. ~~Liczbę członków Rady Naczelnej ZHP wybieranych przez Zjazd ZHP z poszczególnych chorągwi, a także szczegółowe~~ Szczegółowe zasady wyboru ów członków Rady Naczelnej ZHP określa każdorazowo Zjazd ZHP.
2. W wypadku wygaśnięcia w trakcie kadencji mandatu członka Rady Naczelnej ZHP wybór uzupełniający jest dokonywany przez Radę Naczelną ZHP na wniosek rady właściwej chorągwi.

§ 61 69

1. Przewodniczący ZHP stoi na straży jedności, zasad ideowych i tradycji ZHP.
2. Przewodniczący ZHP:
  - 1) reprezentuje Związek na zewnątrz w **granicach zakresie** swoich kompetencji, **określonych w ust. 1 powyżej**,
  - 2) kieruje działalnością Rady Naczelnej ZHP,
  - 3) nadaje odznaczenia i tytuły honorowe Związku, niezastrzeżone dla innych władz ZHP.
3. Przewodniczący wykonuje swoje zadania przy pomocy wiceprzewodniczących ZHP.

§ 62 70

1. Główna Kwatera ZHP jest zarządem ZHP.
2. W skład Głównej Kwatery ZHP wchodzi co najmniej 3 osoby, w tym: Naczelnik ZHP, Skarbnik ZHP i osoba odpowiedzialna za program i pracę z kadrą. **Maksymalnie w skład Głównej Kwatery ZHP wchodzi 9 osób.**
3. Główna Kwatera ZHP **prowadzi działalność** ~~kieruje działalnością~~ ZHP, a w szczególności:
  - 1) określa organizację i zasady swego działania,
  - 2) tworzy warunki do realizacji strategii rozwoju ZHP, a harcerskie komendy są oceniane z jej realizacją,
  - 3) wykonuje zadania określone w Statucie ZHP, uchwałach Zjazdu ZHP i Rady Naczelnej ZHP,
  - 4) przyjmuje plan pracy Głównej Kwatery ZHP i plan kształcenia ZHP na dany rok kalendarzowy,
  - 5) przedkłada Radzie Naczelnej ZHP projekty uchwał,
  - 6) podejmuje uchwały o nabywaniu, zbywaniu i obciążaniu majątku nieruchomego ZHP, niebędącego majątkiem chorągwi,
  - 7) wydaje zgodę na **nabycie**, zbycie lub obciążenie majątku nieruchomego chorągwi,
  - 8) podejmuje uchwały o objęciu akcji lub udziałów w spółce prawa handlowego z udziałem ZHP **albo w takiej, w której ZHP zamierza uczestniczyć** lub ustanowieniu fundacji jako fundator,
  - 9) deleguje przedstawicieli do reprezentowania **ZHP Związku** w innych podmiotach gospodarczych, w których ZHP **posiada ma** udziały **lub akcje bądź inne prawa, z którymi wiąże się uczestnictwo w tych podmiotach**, oraz w fundacjach,
  - 10) powołuje i likwiduje centralne jednostki organizacyjne Związku,
  - 11) powołuje i odwołuje kierowników jednostek organizacyjnych i gospodarczych utworzonych przez Główną Kwaterę ZHP,
  - 12) uchwała regulaminy wewnętrzne i instrukcje ZHP, niezastrzeżone dla innych władz ZHP, **w tym w szczególności** regulaminy i instrukcje dotyczące zasad:

- a) tworzenia, ~~+~~ działania i rozwiązywania podstawowych jednostek organizacyjnych ZHP,
  - b) działania ruchu przyjaciół harcerstwa,
  - c) tworzenia, działania i rozwiązywania hufców,
  - d) tworzenia, ~~+~~ działania i rozwiązywania chorągwi,
  - e) organizacji pracy komendanta i komendy hufca oraz komendanta i komendy chorągwi,
  - f) zaliczania służby instruktorskiej,
  - g) przydziału służbowego członków,
  - h) prowadzenia działalności finansowo-gospodarczej przez jednostki ZHP,
  - i) pełnienia nadzoru właścicielskiego nad majątkiem ZHP,
  - ~~j) postępowania w sprawach ruchów programowo-metodycznych,~~
  - j) pracy kapelanów oraz ich współdziałania z komendami,
  - k) tworzenia i działania szczepów i związków drużyn,
- 13) podejmuje uchwały w sprawach wniesionych przez członków Głównej Kwatery ZHP, w granicach swoich kompetencji,
- 14) wspomaga, koordynuje i nadzoruje pracę komendantów i komend chorągwi, centralnych jednostek organizacyjnych i gospodarczych ZHP oraz ocenia ich działalność,
- 15) koordynuje działalność ruchu przyjaciół harcerstwa,
- 16) powołuje, ~~+~~ określa zasady działania i rozwiązuje ~~odwołuje~~ ciała doradcze - rady, komisje i celowe zespoły robocze,
- 17) nadaje odznaczenia i tytuły honorowe ZHP niezastrzeżone dla innych władz ZHP,
- 18) w przypadku nieudzielenia absolutorium członkom komendy chorągwi przez komisję rewizyjną chorągwi, Główna Kwatera ZHP może dodatkowo podjąć decyzję o wygaśnięciu mandatu członka komendy chorągwi.

§ 63 71

1. Naczelnik ZHP jest przełożonym wszystkich członków ZHP oraz członków honorowych ZHP.
2. Naczelnik ZHP:
  - 1) kieruje pracami Głównej Kwatery ZHP,
  - 2) prowadzi bieżącą działalność kieruje bieżącą działalnością ZHP,
  - 3) reprezentuje ZHP,
  - 4) wydaje rozkazy,
  - 5) zarządza majątkiem ZHP i prowadzi gospodarkę finansową przy pomocy Skarbnika ZHP na zasadach określonych w niniejszym Statucie.

§ 64 72

1. Centralna Komisja Rewizyjna ZHP jest naczelnym organem kontrolnym ZHP, odpowiedzialnym przed Zjazdem ZHP.
2. Centralna Komisja Rewizyjna ZHP:
  - 1) czuwa nad zgodnością działania wszystkich władz ZHP ze Statutem ZHP i przepisami prawa,
  - 2) sprawuje kontrolę nad działalnością gospodarczą i finansową ZHP pod względem legalności, rzetelności, gospodarności i celowości, przedstawia właściwym władzom ZHP informacje, zalecenia i wnioski,
  - 3) opiniuje budżet Głównej Kwatery ZHP na dany rok,
  - 4) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania Głównej Kwatery ZHP, sprawozdania z wykonania budżetu Głównej Kwatery ZHP, w tym jednostek samobilansujących, ocenia ich działalność, a następnie podejmuje co roku uchwałę w przedmiocie spra-

- ~~wie~~absolutorium dla poszczególnych członków Głównej Kwatery ZHP i przedstawia ją wraz z uzasadnieniem Radzie Naczelnej ZHP,
- 5) przedstawia Zjazdowi ZHP ~~sprawozdanie ze swojej działalności oraz~~ ocenę działalności Głównej Kwatery ZHP wraz z wnioskami w ~~przedmiocie sprawie~~ absolutorium dla poszczególnych członków Głównej Kwatery ZHP,
  - 6) stwierdza nieważność uchwał i decyzji Przewodniczącego ZHP, Naczelnika ZHP, Głównej Kwatery ZHP i Rady Naczelnej ZHP;
  - 7) ~~dokonuje wykładni Statutu ZHP.~~
3. Centralna Komisja Rewizyjna ZHP może zlecać realizację zadań kontrolnych komisjom rewizyjnym chorągwi ~~i hufców.~~
  4. Centralna Komisja Rewizyjna ZHP liczy 9-11 członków.
  5. Centralna Komisja Rewizyjna ZHP uchwała regulamin pracy komisji rewizyjnych ZHP.

~~§ 73~~

- ~~1. Naczelny Sąd Harcerski ZHP rozpatruje sprawy naruszenia Statutu, uchwał lub decyzji władz ZHP przez członków władz naczelnych ZHP i członków władz chorągwi oraz instruktorów z przydziałem służbowym do Głównej Kwatery ZHP i jednostek przez nią powołanych.~~
- ~~2. Naczelny Sąd Harcerski ZHP jest sądem odwoławczym dla spraw rozpoznawanych w pierwszej instancji przez Naczelny Sąd Harcerski ZHP, sądy harcerskie chorągwi oraz od decyzji Naczelnika ZHP w zakresie utraty członkostwa instruktorów.~~
- ~~3. Naczelny Sąd Harcerski ZHP dokonuje wykładni Statutu ZHP.~~
- ~~4. Naczelny Sąd Harcerski ZHP liczy co najmniej 9 członków.~~
- ~~5. Naczelny Sąd Harcerski ZHP uchwała regulamin sądów harcerskich, określający ustrój sądów harcerskich, ich szczegółowe kompetencje i tryb postępowania.~~
- ~~6. Sądy harcerskie są niezawisłe w orzekaniu.~~
- ~~7. Postępowanie przed sądami harcerskimi jest dwuinstancyjne.~~

ROZDZIAŁ 10. Majątek, gospodarka

~~§ 65 74~~

1. Majątek ZHP stanowią jego fundusze oraz prawa i składniki majątkowe. Majątek ZHP powstaje ze składek członkowskich, darowizn, zapisów i spadków, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku Związku, dochodów z ofiarności publicznej oraz dotacji i innych środków przekazanych na prowadzenie zadań i akcji zleconych przez organy publiczne lub inne podmioty.
2. Majątek ZHP służy do prowadzenia działalności statutowej Związku i nie może być użyty do innych celów lub w sposób sprzeczny ze Statutem ZHP.

~~§ 66 75~~

1. Na majątek wspólny ZHP składa się majątek chorągwi będący w dyspozycji chorągwi oraz pozostały majątek Związku będący w dyspozycji Głównej Kwatery ZHP.
2. Majątek chorągwi stanowią fundusze oraz prawa i składniki majątkowe chorągwi i jednostek organizacyjnych ZHP wchodzących w skład chorągwi. Dysponentem majątku chorągwi jest komenda chorągwi.
3. Dysponentem pozostałego majątku ZHP jest Główna Kwatera ZHP.

~~§ 67 76~~

1. ZHP nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania zaciągnięte przez chorągiew.
2. Chorągiew nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania zaciągnięte przez ZHP albo przez inną chorągiew.

§ 68 77

1. **Nabycie, zbycie** i obciążenie majątku nieruchomości chorągwi wymaga zgody Głównej Kwatery ZHP.
2. W przypadku wyrażenia przez Główną Kwaterę ZHP zgody, o której mowa w ust. 1, prawo pierwszeństwa zakupu przysługuje Głównej Kwaterze ZHP na zasadach jak w stosunku do osób trzecich. Chorągiew zobowiązana jest do ustanowienia prawa pierwokupu na nieruchomościach będących własnością ZHP i pozostających w jej dyspozycji na rzecz Głównej Kwatery ZHP.
3. Zaciągnięcie kredytu i pożyczki w kwocie przekraczającej 10 % wartości aktywów danej jednostki wymaga uchwały właściwej komendy chorągwi oraz powiadomienia komisji rewizyjnej chorągwi.

§ 69 78

1. Składką członkowską ZHP jest:
  - 1) podstawowa składka członkowska, która jest obowiązkowa dla wszystkich członków ZHP,
  - 2) dodatkowa składka zadaniowa przeznaczona na pokrycie kosztów udziału członka ZHP w określonym zadaniu, wynikającym z zasad i metod pracy w ZHP. Wysokość dodatkowej składki zadaniowej określana jest przez organizatora zadania i nie może przekraczać kosztów realizacji zadania.
2. Rada Naczelna ZHP określa wysokość podstawowej składki członkowskiej, zasady udzielania ulg i zwolnień, a także zasady jej zbierania i podziału.
3. Rada Naczelna ZHP określa zasady rozliczania przez właściwe komendy kosztów obsługi zadań finansowanych z dodatkowych składek zadaniowych.

§ 70 79

1. Osobami upoważnionymi w imieniu ZHP do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych są odpowiednio komendant chorągwi i skarbnik chorągwi, **działający łącznie** albo Naczelnik ZHP i Skarbnik ZHP, działający łącznie.
2. Odpowiednio komendant chorągwi i skarbnik chorągwi albo Naczelnik ZHP i Skarbnik ZHP mogą udzielać pełnomocnictw innym osobom, mogą też wyrażać zgodę na udzielanie dalszych pełnomocnictw przez osobę umocowaną. W każdym wypadku wymagane jest współdziałanie dwóch upoważnionych osób.
3. Udzielanie pełnomocnictw wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 71 80

1. W sprawach ze stosunku pracy w imieniu pracodawcy występuje odpowiednio komendant chorągwi albo Naczelnik ZHP.
2. **W stosunku do Naczelnika ZHP w imieniu pracodawcy występuje Przewodniczący Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP. W stosunku do komendanta chorągwi w imieniu pracodawcy występuje Naczelnik ZHP.**
3. Odpowiednio komendant chorągwi albo Naczelnik ZHP może udzielać pełnomocnictw w sprawach ze stosunku pracy, może też wyrazić zgodę na udzielanie dalszych pełnomocnictw przez osobę umocowaną z zastosowaniem § 70 79 ust. 3.

§ 72 81

1. ZHP i chorągwie mogą prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie jako dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego.
2. Sposób i zakres prowadzenia działalności gospodarczej i finansowej ZHP i chorągwi określają przepisy prawa oraz wewnętrzne regulaminy i instrukcje ZHP wydawane przez Główną Kwaterę ZHP.

3. Działalność gospodarcza i finansowa ZHP i chorągwi jest prowadzona na podstawie budżetu obejmującego rok kalendarzowy.

§ 73 82

W ramach działalności zabrania się:

- a) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem ZHP w stosunku do jego członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi członkowie, członkowie organów oraz pracownicy ZHP pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”,
- b) przekazywania majątku ZHP na rzecz członków, członków organów lub pracowników ZHP oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
- c) wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników ZHP oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika z celów statutowych ZHP,
- d) zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie ZHP, członkowie jego organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

ROZDZIAŁ 11. Postanowienia końcowe

§ 74 83

1. Uchwałę w sprawie zmiany Statutu podejmuje Zjazd ZHP większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy osób uczestniczących w zjeździe z głosem decydującym.
2. Uchwały w sprawie zmiany nazwy, połączenia z innym stowarzyszeniem, rozwiązania ZHP podejmuje Zjazd ZHP większością 2/3 głosów w obecności co najmniej 3/4 osób uczestniczących w zjeździe z głosem decydującym.

Załącznik nr 1 do Statutu ZHP

Tekst oraz zapis nutowy Hymnu ZHP

Tempo marsza

Wszy - stko co na - sze Pol - sce od - da - my w niej tyl - ko ży - cie więc i - dzień żyć

Świ - ty się bie - lą o - twó - rzmy bra - ny roz - kaz wy - da - ny wstań w słoń - ce idź

REFREN:
Ra - mię pręż Sła - bość krusz Du - cha też Oj - czy - źnie mi - tej służ Na jej zew

w ból czy w trud Pój - dzie rad har - ce - rzy pol - skich ród har -

ce - rzy pol - skich ród.

1. Krzyż Harcerski

2. Znaczek Zucha

3. Lilijka ZHP

Przewodniczący
XXXVII Zjazdu Nadzwyczajnego ZHP

hm. Rafał M. Socha

Uchwała nr ... XXXIX Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego z dnia ...

w sprawie zmian w Statucie ZHP

§ 1

XXXIX Zjazd ZHP uchwała następujące zmiany w Statucie ZHP:

- 1) W § 24 skreśla się pkt 4.
- 2) § 27 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
  4. Właściwy komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP może zawiesić członka ZHP pełniącego funkcję instruktorską w pełnieniu określonych funkcji lub w prawach członka ZHP do czasu zakończenia postępowania, jeśli ze względu na rodzaj przewinienia przemawiają za tym względy wychowawcze lub dobro Związku - pod warunkiem jednoczesnego skierowania przez niego sprawy do sądu harcerskiego.
- 3) § 27 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
  5. Kara upomnienia lub nagany ulega zatarciu po upływie dwóch lat od prawomocnego ukarania a kara pozbawienia praw członkowskich - po upływie czterech lat od jej zakończenia.
- 4) § 27 ust. 7 otrzymuje brzmienie:
  7. Wykluczonemu z ZHP przysługuje prawo ponownego ubiegania się o członkostwo w ZHP po okresie minimum czterech lat od zastosowania kary.
- 5) § 28 otrzymuje brzmienie:
  1. Skreślonymu z listy członków ZHP przysługuje prawo odwołania w terminie 14 dni od dnia powiadomienia:
    - 1) od decyzji osoby kierującej podstawową jednostką organizacyjną ZHP podjętych wobec członka ZHP - do właściwego komendanta hufca lub komendanta chorągwi,
    - 2) od decyzji komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP - odpowiednio do komendanta chorągwi, Naczelnika ZHP lub Głównej Kwatery ZHP.
  2. Ukaranemu przysługuje prawo odwołania w terminie 14 dni od dnia powiadomienia:
    - 1) od decyzji osoby kierującej podstawową jednostką organizacyjną ZHP podjętych wobec członka ZHP - do właściwego komendanta hufca lub komendanta chorągwi,
    - 2) od decyzji komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP - odpowiednio do sądu harcerskiego hufca, chorągwi albo Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP.
  3. Od decyzji podjętych w trybie odwoławczym odwołanie nie przysługuje.
- 6) § 45 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
  2. W razie prowadzenia działalności niezgodnej z prawem, Statutem ZHP, uchwałami lub decyzjami władz ZHP Główna Kwatera ZHP może zawiesić komendę chorągwi, a komenda chorągwi może zawiesić komendę hufca. Okres zawieszenia nie może przekroczyć 6 miesięcy. Decyzja wymaga uzasadnienia.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.